

Vysoká škola strojní a textilní Liberec
nositelka Řádu práce

Fakulta strojní

Katedra obrábění a montáže

obor 23 - 07 - 8 - strojírenská technologie
zaměření o b r á b ě n í a m o n t á ž e

RACIONALIZACE A AUTOMATIZACE VÝROBY VÁLEČKU^o
GRAVITAČNÍCH VÁLEČKOVÝCH TRATÍ

KOM - OM - 516

Jaroslav Horáček

Vedoucí práce: s. Ing. Aleš Průšek - KOM VŠST Liberec
Konzultant: s. Jan Hrabina - ved. tech. Strojobal Ústí n. L.

Počet listů 64
Počet příloh 8

Datum: 10. května 1988

Vysoká škola: Fakulta:
Katedra: Školní rok:

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚleckého díla, UMĚleckého výkonu)

pro

obor

Vedoucí katedry Vám ve smyslu nařízení vlády ČSSR č. 90/1980 Sb., o státních závěrečných zkouškách a státních rigorózních zkouškách, určuje tuto diplomovou práci:

Název tématu:

Zásady pro vypracování:

- 1. Počet stran: 150
- 2. Počet obrázků: 10
- 3. Počet tabulek: 5
- 4. Počet grafů: 2
- 5. Počet map: 1
- 6. Počet rukopisů: 1
- 7. Počet fotografií: 10
- 8. Počet filmů: 1
- 9. Počet videogramů: 1
- 10. Počet magnetofonových desek: 1
- 11. Počet magnetických pásek: 1
- 12. Počet mikrofilmů: 1
- 13. Počet mikrofotogramů: 1
- 14. Počet mikrofotografií: 1
- 15. Počet mikrofotogramů: 1
- 16. Počet mikrofotogramů: 1
- 17. Počet mikrofotogramů: 1
- 18. Počet mikrofotogramů: 1
- 19. Počet mikrofotogramů: 1
- 20. Počet mikrofotogramů: 1
- 21. Počet mikrofotogramů: 1
- 22. Počet mikrofotogramů: 1
- 23. Počet mikrofotogramů: 1
- 24. Počet mikrofotogramů: 1
- 25. Počet mikrofotogramů: 1
- 26. Počet mikrofotogramů: 1
- 27. Počet mikrofotogramů: 1
- 28. Počet mikrofotogramů: 1
- 29. Počet mikrofotogramů: 1
- 30. Počet mikrofotogramů: 1
- 31. Počet mikrofotogramů: 1
- 32. Počet mikrofotogramů: 1
- 33. Počet mikrofotogramů: 1
- 34. Počet mikrofotogramů: 1
- 35. Počet mikrofotogramů: 1
- 36. Počet mikrofotogramů: 1
- 37. Počet mikrofotogramů: 1
- 38. Počet mikrofotogramů: 1
- 39. Počet mikrofotogramů: 1
- 40. Počet mikrofotogramů: 1
- 41. Počet mikrofotogramů: 1
- 42. Počet mikrofotogramů: 1
- 43. Počet mikrofotogramů: 1
- 44. Počet mikrofotogramů: 1
- 45. Počet mikrofotogramů: 1
- 46. Počet mikrofotogramů: 1
- 47. Počet mikrofotogramů: 1
- 48. Počet mikrofotogramů: 1
- 49. Počet mikrofotogramů: 1
- 50. Počet mikrofotogramů: 1
- 51. Počet mikrofotogramů: 1
- 52. Počet mikrofotogramů: 1
- 53. Počet mikrofotogramů: 1
- 54. Počet mikrofotogramů: 1
- 55. Počet mikrofotogramů: 1
- 56. Počet mikrofotogramů: 1
- 57. Počet mikrofotogramů: 1
- 58. Počet mikrofotogramů: 1
- 59. Počet mikrofotogramů: 1
- 60. Počet mikrofotogramů: 1
- 61. Počet mikrofotogramů: 1
- 62. Počet mikrofotogramů: 1
- 63. Počet mikrofotogramů: 1
- 64. Počet mikrofotogramů: 1
- 65. Počet mikrofotogramů: 1
- 66. Počet mikrofotogramů: 1
- 67. Počet mikrofotogramů: 1
- 68. Počet mikrofotogramů: 1
- 69. Počet mikrofotogramů: 1
- 70. Počet mikrofotogramů: 1
- 71. Počet mikrofotogramů: 1
- 72. Počet mikrofotogramů: 1
- 73. Počet mikrofotogramů: 1
- 74. Počet mikrofotogramů: 1
- 75. Počet mikrofotogramů: 1
- 76. Počet mikrofotogramů: 1
- 77. Počet mikrofotogramů: 1
- 78. Počet mikrofotogramů: 1
- 79. Počet mikrofotogramů: 1
- 80. Počet mikrofotogramů: 1
- 81. Počet mikrofotogramů: 1
- 82. Počet mikrofotogramů: 1
- 83. Počet mikrofotogramů: 1
- 84. Počet mikrofotogramů: 1
- 85. Počet mikrofotogramů: 1
- 86. Počet mikrofotogramů: 1
- 87. Počet mikrofotogramů: 1
- 88. Počet mikrofotogramů: 1
- 89. Počet mikrofotogramů: 1
- 90. Počet mikrofotogramů: 1
- 91. Počet mikrofotogramů: 1
- 92. Počet mikrofotogramů: 1
- 93. Počet mikrofotogramů: 1
- 94. Počet mikrofotogramů: 1
- 95. Počet mikrofotogramů: 1
- 96. Počet mikrofotogramů: 1
- 97. Počet mikrofotogramů: 1
- 98. Počet mikrofotogramů: 1
- 99. Počet mikrofotogramů: 1
- 100. Počet mikrofotogramů: 1
- 101. Počet mikrofotogramů: 1
- 102. Počet mikrofotogramů: 1
- 103. Počet mikrofotogramů: 1
- 104. Počet mikrofotogramů: 1
- 105. Počet mikrofotogramů: 1
- 106. Počet mikrofotogramů: 1
- 107. Počet mikrofotogramů: 1
- 108. Počet mikrofotogramů: 1
- 109. Počet mikrofotogramů: 1
- 110. Počet mikrofotogramů: 1
- 111. Počet mikrofotogramů: 1
- 112. Počet mikrofotogramů: 1
- 113. Počet mikrofotogramů: 1
- 114. Počet mikrofotogramů: 1
- 115. Počet mikrofotogramů: 1
- 116. Počet mikrofotogramů: 1
- 117. Počet mikrofotogramů: 1
- 118. Počet mikrofotogramů: 1
- 119. Počet mikrofotogramů: 1
- 120. Počet mikrofotogramů: 1
- 121. Počet mikrofotogramů: 1
- 122. Počet mikrofotogramů: 1
- 123. Počet mikrofotogramů: 1
- 124. Počet mikrofotogramů: 1
- 125. Počet mikrofotogramů: 1
- 126. Počet mikrofotogramů: 1
- 127. Počet mikrofotogramů: 1
- 128. Počet mikrofotogramů: 1
- 129. Počet mikrofotogramů: 1
- 130. Počet mikrofotogramů: 1
- 131. Počet mikrofotogramů: 1
- 132. Počet mikrofotogramů: 1
- 133. Počet mikrofotogramů: 1
- 134. Počet mikrofotogramů: 1
- 135. Počet mikrofotogramů: 1
- 136. Počet mikrofotogramů: 1
- 137. Počet mikrofotogramů: 1
- 138. Počet mikrofotogramů: 1
- 139. Počet mikrofotogramů: 1
- 140. Počet mikrofotogramů: 1
- 141. Počet mikrofotogramů: 1
- 142. Počet mikrofotogramů: 1
- 143. Počet mikrofotogramů: 1
- 144. Počet mikrofotogramů: 1
- 145. Počet mikrofotogramů: 1
- 146. Počet mikrofotogramů: 1
- 147. Počet mikrofotogramů: 1
- 148. Počet mikrofotogramů: 1
- 149. Počet mikrofotogramů: 1
- 150. Počet mikrofotogramů: 1

VYSOKÁ ŠKOLA STROJNÍ, VÍDEČKY
Ústřední knihovna
LIBEREC I, STUDENICKÁ 8
PSČ 461 17

Rozsah grafických prací:

Rozsah průvodní zprávy:

Seznam odborné literatury:

Vedoucí diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce:

Termín odevzdání diplomové práce:

L. S.

Vedoucí katedry

Děkan

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury.

J. Horáček

v Ústí n. L., 10. května 1988

O B S A H

list

1.	ÚVOD	6
1.1	Politickohospodářský význam zadání	6
2.	CHARAKTERISTIKA PODNIKU - ZÁVODU	8
2.1	Současné údaje o závodě v Ústí nad Labem	8
2.2	Historie podniku - závodu	8
2.3	Charakteristika výroby provozovny Vilsnice u Děčína	11
3.	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VÝROBY VÁLEČKŮ	13
3.1	Popis válečků	13
3.2.	Stávající technologie válečků	14
3.2.1	Prostorové uspořádání výroby	14
3.2.2	Rozbor polotovarů	15
3.2.3	Technologie výroby hřídelek	16
3.2.4	Technologie výroby pláštů	16
3.3	Zhodnocení současné výroby	23
4.	NÁVRH NOVÉ TECHNOLOGIE	24
4.1	Nová technologie výroby válečků	26
4.1.1	Prostorové uspořádání výroby	26
4.1.2	Technologie výroby hřídelek	26
4.1.3	Technologie výroby pláštů	26
4.2	Stanovení řezných podmínek nové technologie	32
4.3	Výpočet času automatického chodu stroje (t_{AS})	32
5.	KAPACITNÍ PROPOČTY	38
5.1	Výpočet jednotkového času	38
5.1.1	Výpočet t_{AC} pro jednotlivé součásti	39
5.2	Stanovení časového fondu stroje	41
5.3	Výpočet výrobní kapacity navrhovaného stroj. zařízení	41
5.4	Trvanlivost řezných nástrojů	44
6.	KONCEPČNÍ NÁVRH STROJE	45
6.1	Posuvová jednotka JP 320/630 B	46
6.2	Vyvrtávací vřeteník 01.11.4	48
6.3	Náhonová skříň s vyměnnými koly	49

6.4	Hydraulické zařízení pro čelní soustružení	51
6.5	Sestavená pracovní jednotka	51
6.6	Návrh automatizovaného podávání	52
7.	EKONOMICKE ZHODNOCENÍ	55
7.1	Hlediska hodnocení efektivity výroby	55
7.2	Přínos nového strojního zařízení	55
7.2.1	Zvýšení produktivity práce	55
7.2.2	Úspora provozních nákladů	56
7.2.3	Úspora pracovních sil (ÚPS)	58
7.2.4	Kalkulace ceny nového strojního zařízení	59
7.2.5	Stanovení jednorázových investičních nákladů (JIN)	59
8.	ZÁVĚR	60
9.	VYSVĚTLIVKY ZKRATEK	61
10.	SEZNAM PŘÍLOH	63
11.	POUŽITÁ LITERATURA	64

1. ÚVOD

1.1 Politickohospodářský význam zadání

Ve všech odvětvích národního hospodářství jsou v současné době na prvé místo kladený nové úkoly, které vyplývají ze závěrů XVII. sjezdu KSČ. Proto prvořadým úkolem má být nyní ve strojírenství obnovení výrobního aparátu na základě rozsáhlého zavádění moderní techniky, nejprogresivnějších technologických procesů a pružných výrob, které umožňují operativně přecházet na výrobu nové produkce. Je také třeba dovršit komplexní mechanizaci ve všech odvětvích výrobní i nevýrobní sféry a tím tak učinit významný krok k automatizaci výroby, která bude postupně z jednotlivých provozů přecházet na automatizovanou výrobu celého podniku.

Všechno těchto výsledků lze pak dosáhnout účinným využíváním vědecko-technického potenciálu země a dalším rozvojem vědeckých výzkumů, které otevírají nové možnosti pro velké revoluční přeměny v intenzifikaci národního hospodářství. Důležitou roli při naplňování úkolů stanovených stranou, má také zvýšení produktivity práce a lepší využívání materiálových a energetických zdrojů.

Zvýšení produktivity práce, které by přineslo i zkracování výrobních časů lze dosáhnout na základě urychlení vědecko-technického pokroku, zásadních změn v technice a technologi, na základě využívání všech technických, organizačních, ekonomických a sociálních faktorů. Snižení energetické náročnosti lze dosáhnout správným využitím obráběcích strojů, zavedení takových strojů, které by byly schopny vykonávat několik operací najednou a jejichž doba návratnosti by byla co nejkratší.

Naše strojírenství nedrží v potřebné míře krok s prud-

kou dynamikou světového vývoje. Platí to nejvíce o tempu inovací a zvyšování technické úrovně, o nedostatečné konkurenčnosti schopnosti některých oborů na světovém trhu. Hlavní cesty k odstranění příčin těchto problémů jsou v dlouhodobém cílevědomém formování struktury a zaměření našeho strojírenství. V první řadě to znamená zúžit neúměrnou a naše možnosti přesahující šíři sortimentu, soustředit se na menší okruh oborů a výrob, kde máme reálné předpoklady dosáhnout světové úrovně. Tyto obory je potom třeba po všech stránkách přednostně rozvíjet za plného využití mikroelektrotechniky a všech prostředků automatizace.

Některé z výše uvedených nových úkolů se dotýkají závodu STROJOBAL Ústí nad Labem a jeho provozu v Děčíně - Vilsnicí, který vyrábí dopravníkové tratě. Proto i zadání mé diplomové práce obsahuje i některé tyto úkoly.

2. CHARAKTERISTIKA PODNIKU - ZÁVODU

2.1 Současné údaje o závodě v Ústí nad Labem

Název závodu: STROJOBAL, o. p.

Sídlo závodu: Závod 02 Ústí nad Labem

Vznik podniku: v roce 1953

Podřízené organizační jednotky: provozovna Vilsnice u Děčína
provozovna Bílý Potok pod Smrkem

Předmět činnosti: výroba potravinářských strojů a zařízení

Nadřízený orgán: STROJOBAL, GŘ Hradec Králové
Ministerstvo zemědělství a výživy

Typ výroby: kusová, malosériová

Počty pracovníků: celkem 497

z toho počet - normovaných	211	(42,4%)
- výrobní dělníci	257	(51,7%)
- pomocní dělníci	74	(14,8%)

2.2 Historie podniku - závodu

Strojobal, oborový podnik Hradec Králové, který vyrábí potravinářské stroje a obaly, vznikl sloučením dvou původně samostatných oborových podniků a to Strojíren potravinářského průmyslu (SPP) Hradec Králové a oborového podniku Obal Praha.

Po druhé světové válce existovaly ve výrobě potravinářských strojů a potravinářského zařízení jen některé obory průmyslového charakteru s nevelkou technickou úrovní. Proto bylo zapotřebí vedle zabezpečení výrobních úkolů úzce souvisejících s výživou národa postupně koncentrovat jednotlivé druhy výroby strojů a potravinářského zařízení, zavádět novou techniku a nové průmyslově-technologické postupy. Zřízením vlastních strojíren v rezortu ministerstva potravinář-

ského průmyslu, bylo proto velmi naléhavé a v průběhu následujících let ukázalo své plné opodstatně. Největším iniciátorem a propagátorem při vlastním založení SPP v roce 1953, byl tehdejší technický náměstek ministerstva potravinářského průmyslu s. prof. doktor, ing. R. Bretschneider DrSc. Původním posláním Strojíren potravinářského průmyslu bylo zajištování opravárenské činnosti a výroba náhradních dílů pro stroje tuzemské i zahraniční výroby, výroba unikátních potravinářských strojů a jejich rekonstrukce, včetně montáže. Postupně však bylo třeba také více rozšířit výrobu nových strojů pro náš, rychlým tempem se rozrůstající potravinářský průmysl. Delimitačními dohodami od roku 1955 převzaly Strojírny potravinářského průmyslu na sebe povinost zajišťovat vyšší dodavatelskou formou dodávky strojů a zařízení pro sklepni hospodářství pivovaru, od roku 1956 stroje a zařízení pro sladovny, od roku 1957 stroje a zařízení pro masný průmysl a od roku 1960 stroje a zařízení pro zpracování mléka na sýry. Rozhodnutím ministerstva zemědělství a výživy bylo o. p. Strojíren potravinářského průmyslu uděleno v roce 1968 oprávnění projektové činnosti pro provozní soubory konzervárenského a masného průmyslu, pivovarů a sladovnického průmyslu vinařského a nápojářského atd.

Na celé této činnosti o. p. Strojíren potravinářského průmyslu v současné době o. p. Strojobalu se značnou měrou podílel a nadále podílí i ústecký závod, který v rámci oborového podniku patří mezi největší závody.

Při svém vzniku v roce 1953 byly k ústeckému závodu přičleněny provozovny v Děčíně - Vilsnici, Chotyni, Bílém Potoku pod Smrkem a Jablonném v Podještědí. První dva roky po svém založení zajišťoval prakticky veškerou opravárenskou

činnost v Severočeských tukových závodech, včetně výroby dílů pro tuzemské i zahraniční lisy a dolisy a opravy některých strojních zařízení pro pivovary.

Po delimitaci výroby v roce 1955 závod převzal část výroby od závodů Vítězného února Hradec Králové. Jednalo se o výrobu ležáckých a stáčecích tanků pro zatankování sklepů, generální opravy některých druhů pivovarských zařízení jako byly požahy sudů, odpožahy na sudy, pračky na pivo, filtry na pivo atd. Tyto generálkovy ^{ané} stroje byly však již tak staré, že postupem času se tato činnost stala neekonomickou. Proto závod přistoupil k výrobě nových strojů a zařízení.

Skladba výrobní náplně závodu se v souladu s potřebami potravinářského průmyslu v průběhu let značně změnila. Klešaly objemy opravárenské činnosti a byla omezena i činnost údržbářská. Oproti tomu ale vzrůstala výroba nových strojů, které pomáhaly zvyšovat produktivitu i výrobu v potravinářských závodech. Úkoly závodu začaly narůstat takovou měrou, že bylo nutno podstatně rozšířit jeho kapacitu. Proto závod v letech 1970 - 1975 prožil dobu svého největšího investičního rozvoje, kdy došlo k vybudování závažných staveb i ke značnému zvýšení úrovně základních prostředků.

Po této modernizaci byl závod schopen rozšířit výrobu o další novinky ve výrobě pro pivovarský i tukový průmysl a zabývat se i dodávkami zařízení pro zahraniční zákazníky, především pro pivovary v SSSR a NDR.

V souvislosti s výhledovými úkoly byla zpracována na závodě dlouholetá koncepce rozvoje do roku 1995. Na základě této koncepce jsou rozpracovány též dlouhodobé záměry rozvoje obou provozoven (provozovna Vilsnice u Děčína a provozovna Bílý Potok pod Smrkem), které jsou v současné době začleněny

pod závod Ústí nad Labem.

2.3 Charakteristika výroby provozovny Vilsnice u Děčína

Strojbal Ústí n. L. - provoz Děčín XIII - Vilsnice 45 se zabývá výrobou dopravníků, které slouží k přepravě kusového zboží, a to k přepravě všech druhů normalizovaných přepravek a ukládacích beden normalizovaných v ČSSR.

Dopravníky zde vyráběné lze rozdělit podle toho z čeho je tvořena dopravníková trať do těchto skupin:

1. tratě složené z válečků

- a) nepoháněné válečkové tratě (gravitační)
- b) poháněné válečkové tratě (válečky opatřené řetězkou)

2. pásové dopravníky

- a) s pryžovým pásem
- b) s pásem z PVC
- c) s drátěným pásem
- d) s tkaninovým pásem

3. řetězové dopravníky

4. pásové transportéry

5. korýtkový dopravník

Dopravníky, které patří do skupiny 1 - 3 jsou určeny pro přepravu kusového zboží (přepravky, ukládací bedny, palety, atd.). Řetězové dopravníky jsou především určeny pro přepravu mlékárenských konví, pivovarských sudů v ležaté podobě, přepravek s lahvemi a pod. Pásové transportéry a korýtkové dopravníky jsou určeny pro dopravu sypkých hmot.

Dopravníky zařazené do výrobního programu závodu Strojbal provoz Vilsnice u Děčína, jsou moderní lehké stavebnicové konstrukce s velkou univerzálností stavebnicových dílů unifikované řady. Tento systém umožňuje rozšiřovat výrobní sortiment dopravníků za použití stávajících dílů seřazených

do různých variant a kombinací.

Rozhodující část stavebnicových dílů je zhotovena z hraněných profilů z plechu tloušťky 1,2,3 a 4 mm. Válečky jsou z přesných tenkostěnných trubek a valná část těles pro uložení ložisek válečků a řetězky pro pohon válečků, jsou z plastické hmoty. Protože dopravníky nemají jen přímé úseky, ale jsou doplněny bočnami, poháněnými oblouky a poháněnými vyhybkami, lze po doplnění dopravníkového systému fotobuňkami, koncovými přepínači a vhodným ovládacím systémem, vytvořit dopravu automaticky řízenou.

3. ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU VÝROBY VÁLEČKŮ

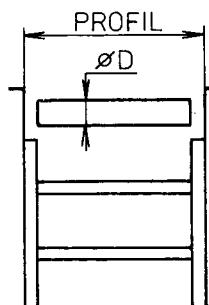
3.1 Popis válečků

Všech pět skupin dopravníkových tratí (viz rozdělení v kapitole 2.3), mají jedno společné a to, že jsou v nich použity válečky. Z typové značky dopravníkové tratě pak lze snadno zjistit základní rozměry (délku a průměr) válečku.

Příklad označené dopravníkové tratě:

Válečková trať nepoháněná typ 470/40

dopravní profil (mm) \varnothing válečku (mm)

Z výše uvedeného označení pak lze vyčist, že jsou v této trati použity válečky o \varnothing 40 a délky 450 mm, kterou vypočteme z rozdílu: dopravní profil - 20 = 470 - 20 = 450 mm.

V současné době se vyrábějí dopravníkové tratě s průcházími dopravními profily: 270, 470, 520, 720, 1 170, ve kterých jsou použity válečky, které se liší \varnothing D a způsobem ukončení osy válečku. Abychom si mohli udělat představu o těchto válečcích, předkládám zde výkresy 4 různých válečků, které jsou představitely současného stavu výroby. Jsou to:

1. váleček \varnothing 40 (příloha č. 1)
2. váleček \varnothing 60 typ I (příloha č. 2)
3. váleček \varnothing 60 typ II (příloha č. 3)
4. váleček \varnothing 60 typ III (příloha č. 4)

Z výkresů sestav těchto válečků je vidět, že váleček se skládá z pěti částí:

- hřídelky
- trubky (pláště)
- pouzdra ložiska
 - plechové
 - z umělé hmoty
- ložiska
- pojistného kroužku

Předmětem činnosti provozovny Vilsnice u Děčína, je výroba hřídelek, plášťů a pak následná montáž válečků.

3.2 Stávající technologie výroby válečků

Výroba hřídelek a plášťů má co se týče četnosti výrobků malosériový charakter a proto výroba každého válečku probíhá po určitém množství (dávce). Tuto výrobu lze pak obecně rozdělit do těchto tří základních etap:

1. etapa: výroba přířezů z tyčí (\varnothing dh9 - 3 m) a z trubek (\varnothing D x t - 6 m)
2. etapa: úprava konců přířezů podle výkresové dokumentace (příloha 1 - 5)
3. etapa: montáž válečku

3.2.1 Prostorové uspořádání výroby

Stávající výrobní prostory jsou znázorněny na situačním snímku (příloha č. 6 a č. 7).

Prvá etapa výroby se uskutečňuje v prostorách č. 7 a č. 18, kde se z polotovarů získají stříháním nebo řezáním požadované délky přířezů tyčí a trubek.

Druhá etapa výroby:

1. Výroba hřídelek je umístěna v prostoru č. 6, kde se na dvou revolverových soustruzích (R5 a PITLER) provádí úprava konců přířezů tyčí.

2. Pláště se vyrábějí z přířezů trubek na sestavené vytáčecí jednotce, která je umístěna v prostoru č. 7. Poněvadž výše uvedené strojní zařízení není schopno zvládnout výrobu celého sortimentu válečků, supluje se výroba zbylého sortimentu válečků v prostorách soustružny č. 8. Zde se na soustruhu C 10 MB provádí zpravidla zárovnaní přířezů trubek (ϕ 40 x 1,5 a ϕ 60 x 1,5), jejichž délky jsou menší jak 250 mm a větší jak 850 mm, které nelze provést na vytáčecí jednotce. Na tomto soustruhu je prováděno i vnitřní vytáčení přířezů trubek (ϕ 60 x 3 nebo 60 x 5). Podle výkresu pláště (příloha č. 5) a to pro celý sortiment délky.

V soustružně se také zhodovuje hřídelka ϕ 20h9 - délky 1 170 mm na univerzálním soustruhu TOS SV 18R.

Montáž válečku je umístěna v prostoru č. 6b.

3.2.2 Rozbor polotovarů

1. Polotovar pro výrobu hřídelek válečků.

Hřídelky se vyrábějí podle technologických postupů (tabulka č. 1 - 3) z polotovarů ČSN 42 6511.12, což jsou rovnáne kruhové tyče s úchylkami rozměrů h9, tažené za studena, z ocelí tříd 11 - 16, s povrchem po tažení, dále tepelně nezpracované. Pro výrobu hřídelek se používají tyče ϕ 10h9, ϕ 12h9, ϕ 15h9 a ϕ 20h9, vyrobené z materiálu 11 600,0, který má obrobitelnost pro soustružení i vrtání 14b.

Úchylky rozměrů při toleranci h9:

rozměr	dovolený rozptyl skutečných rozměrů
ϕ 10h9	10,000 mm až 9,964 mm
ϕ 12h9	12,000 mm až 11,957 mm
ϕ 15h9	15,000 mm až 14,957 mm
ϕ 20h9	20,000 mm až 19,948 mm

Mezní úchylky přímosti

Mezní úchylky přímosti měřené na 1 m délky jsou:

do \varnothing 15 mm	3 mm/m
\varnothing 15 až 20 mm	2,5 mm/m

2. Polotovar pro výrobu pláštů válečků:

Pláště válečků se vyrábí podle technologických postupů (tabulka č. 4 - 5) z polotovaru ČSN 42 6711.31, což jsou rovnáné přesné ocelové bezešvé trubky s malými mezními úchylkami, tažené nebo válcované za studena, s lesklým povrchem. Pro výrobu pláštů se používají trubky \varnothing 40 x 1,5, \varnothing 60 x 1,5, \varnothing 60 x 2 a \varnothing 60 x 3 vyrobené z materiálu 11 353.0, který pro soustružení má obrobitelnost 16b.

Úchylky rozměrů trubek s malými mezními úchylkami:

vnější průměr	dovolený rozptyl skutečných rozměrů
40	39,7 mm až 40,3 mm
60	59,5 mm až 60,5 mm

Mezní úchylky přímosti

Úchylka nesmí být větší než 3 mm/m.

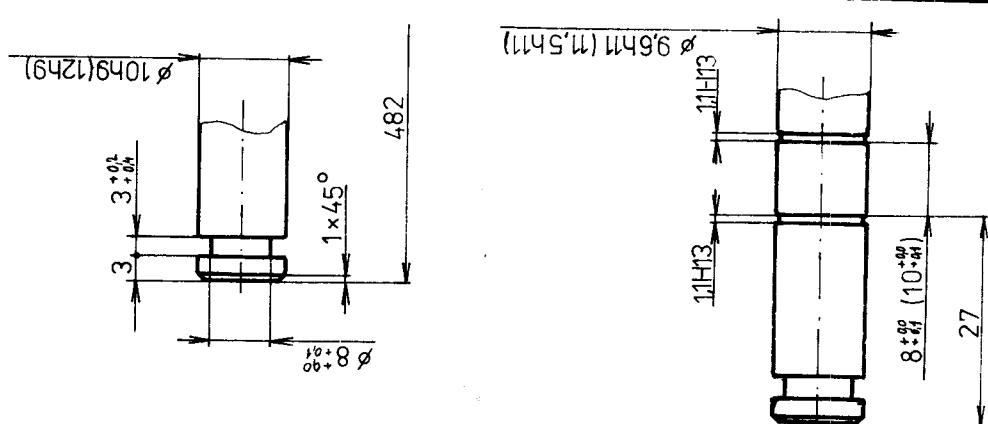
3.2.3 Technologie výroby hřídel
tabulky 1 - 3

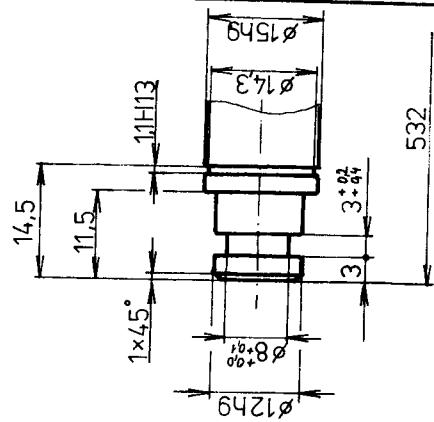
3.2.4 Technologie výroby pláštů
tabulka 4 - 5

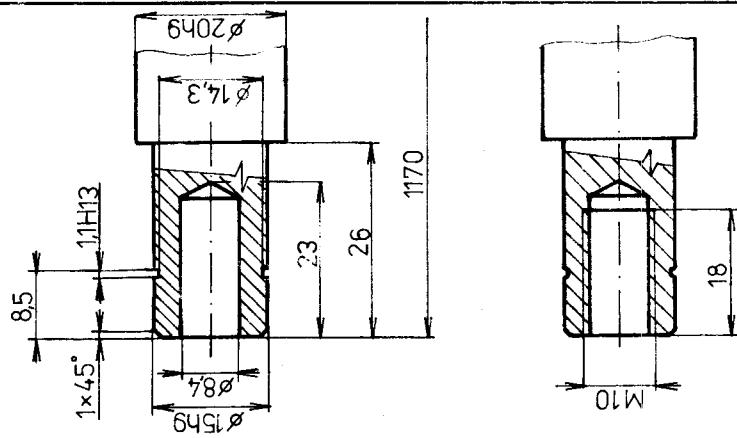
Pzn. Aby mohlo být provedeno porovnání staré technologie s technologií navrhovanou, byly vybrány představitelé současného stavu výroby, kterými jsou:

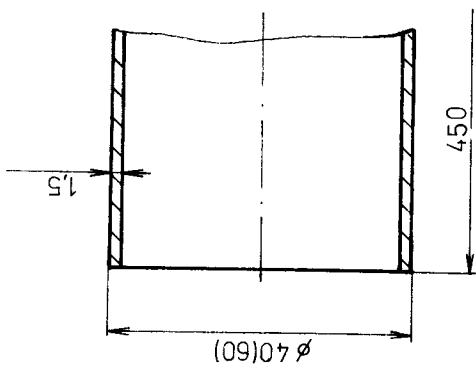
- Hřídel \varnothing 10h9 - 482 mm
- Hřídel \varnothing 12h9 - 482 mm
- Hřídel \varnothing 15h9 - 532 mm
- Hřídel \varnothing 20h9 - 1 170 mm

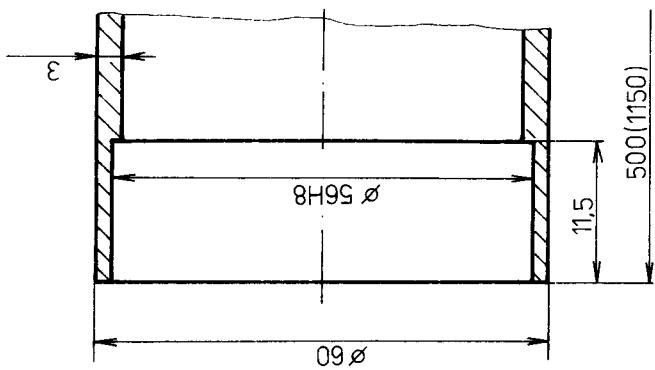
- Plášt ø 40 x 1,5 - 450 mm
- Plášt ø 60 x 1,5 - 450 mm
- Plášt ø 60 x 3 - 500 mm
- Plášt ø 60 x 3 - l 150 mm

3.3 Zhodnocení současné výroby

V dosavadním způsobu výroby hřídelek a pláštů jsou určité problémy a nedostatky, jejichž řešením by bylo možné výrobu zkvalitnit a tím i zkvalitnit produktivitu práce. Toto zlepšení se týká technologického postupu, druhu používaných strojů i mezioperační dopravy.

Například:

Z rozboru prostorového uspořádání je vidět, že výroba pláštů válečků je, co se týče prostorového uspořádání, značně roztríštěna. Výroba se uskutečňuje jednak v prostoru č. 7, kde se vyrábí převážná část objemu výroby pláštů a jednak v prostoru soustružny č. 8. Protože se v soustružně výroba pláštů pouze supluje, není zde odpovídající prostor pro mezioperační skladování. Proto se přířezy trubek skladují před soustružnou v chodbě a obsluha stroje si je odtud bere po určitém množství, které je možno u soustruhu skladovat. Hmotné výrobky se opět skladují na chodbě. Tímto neustálým přinášením a odnášením se ztrácí čas, během kterého by se mohlo obrábět.

Zavedením jednoúčelového obráběcího stroje, který by byl schopen zvládnout výrobu celého sortimentu pláštů, by se současná roztríštěnost výroby odstranila a zároveň by se zvýšil objem vyráběné produkce.

Další možnosti je zvýšit objem vyráběné produkce tím, že by se oba konce hřídelek a trubek vyráběly současně.

4. NÁVRH NOVÉ TECHNOLOGIE

Při hledání nového efektivnějšího způsobu výroby hřídelek a pláštů, jsem dospěl k řešení obrábět oba konce přířezů najednou, čímž by došlo k podstatné úspoře jak strojního, tak i času potřebného k manipulaci s obrobkem. Produktivita tohoto způsobu obrábění je prakticky dvojnásobná v porovnání s výrobou každého konce zvlášť.

Princip způsobu obrábění je jednoduchý. Obrobek (přířez), je pevně upnut a hlavní i vedlejší řezný pohyb vykonávají nástroje. Nástroje pro obrábění konců přířezů tyčí jsou upevněny ve dvou plánovacích hlavách. Konce přířezů trubek jsou obráběny nástroji, které jsou upnuty v nožové obtáčecí hlavě. Při řešení upnutí přířezů vytváry tyto problémy:

1. Zajištění souososti obrobku s obtáčecí nebo plánovací hlavou.

Při použití klasických upínačů, u nichž je jedno prizma pevné a druhé pohyblivé, by docházelo při upínání obrobku s odlišnými skutečnými průměry k vyosení. Z tohoto důvodu pro upínání obrobku musí být použito dvou souměrně pohyblivých prizmat, která jediná jsou schopna zajistit přesnou souosost obrobku s obtáčecí nebo plánovací hlavou.

2. Ustanovení obrobku v podélném směru, tj. ve směru osy.

Jako nejvhodnější se jeví ustavení obrobku v podélném směru již v zásobníku. Ze zásobníku se pak obrobek do upínače přemístí pomocí podávacího zařízení, které obrobku nedovolí posunutí ve směru osy.

Nejdůležitější pro přesnost ustavení obrobku v podélném směru je však to, že přířezy se dělají s pětimilimetrovým přídavkem na obrábění.

3. Nakupovaný polotovar není absolutně rovný, ale jde o tyče a trubky rovnáné. Úchylky přímosti na 1 m délky se pohybují v rozmezí 2,5 až 3 mm.

Upne-li se však obrobek těsně vedle obráběných částí konců, bude vyosení těchto konců minimální.

Navrhoji použít tento technologický postup:

1. Hřídelky zhotovovat na jednoúčelovém obráběcím stroji, kde se konce přířezů tyčí budou upravovat z obou stran najednou pomocí nástrojů upnutých v plánovacích hlavách.

Pzn. Protože do plánovací hlavy nelze upnout osový nástroj, bude se vrtání v hřídelce ø 20h9 provádět na druhém jednoúčelovém stroji určené pro výrobu pláštů. Řezání závitů se bude nadále provádět na závitořezu jako dosud.

2. Pláště zhotovovat na druhém jednoúčelovém obráběcím stroji, kde se konce přířezů trubek budou upravovat z obou stran najednou pomocí nástrojů upnutých v obtáčecí nožové hlavě.

Podávání přířezů do stroje ze zásobníku i vyjmutí hotové součásti bude automatické. Problémy týkající se automatického podávání, jsou uvedeny v oddíle Návrh automatizovaného provozu.

Pzn. Protože se u přířezů trubek a pláštů upravují pouze konce, nezáleží na tom jak daleko jsou tyto konce od sebe (tj. na délce přířezů), ale na tom, jaký tvar a průměr má upravovaný konec. Z tohoto důvodu časy t_{AC} vypočtené v kapitole 5 platí vždy pro daný typ hřídele, nebo typ pláště, jejichž délka leží v intervalu 250-1 170 mm. U přířezů tyčí a trubek, jejichž délky jsou kratší jak 250 mm, se budou konce upravovat postupně. Časy t_{AC} pak budou dvojnásobné.

4.1 Nová technologie výroby válečků

4.1.1 Prostorové uspořádání výroby

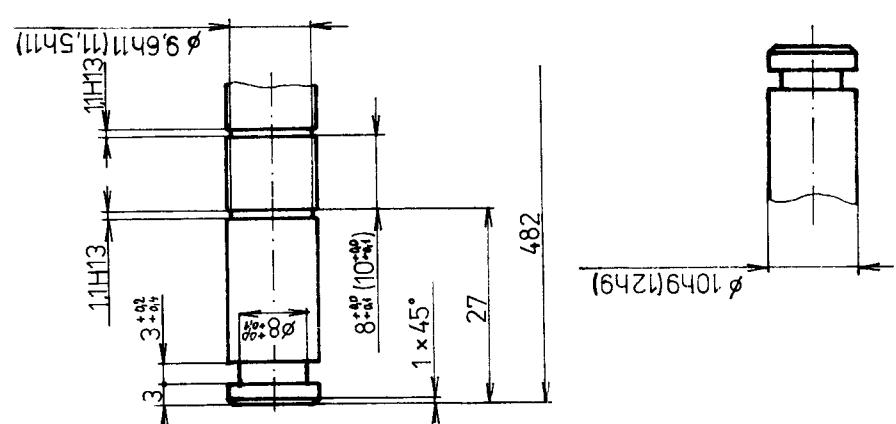
Výroba hřídelek a pláštů se bude uskutečňovat v prostoru číslo 6. Zde na ploše $37,6 \text{ m}^2$ budou umístěny dva jednoúčelové obráběcí stroje a zařízení, které bude zajišťovat automatický chod těchto strojů. Jak je toto umístění provedeno, je pak vidět na situačním snímku (příloha č. 8).

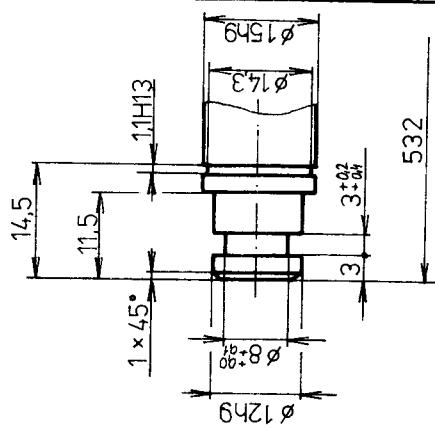
4.1.2 Technologie výroby hřídelek

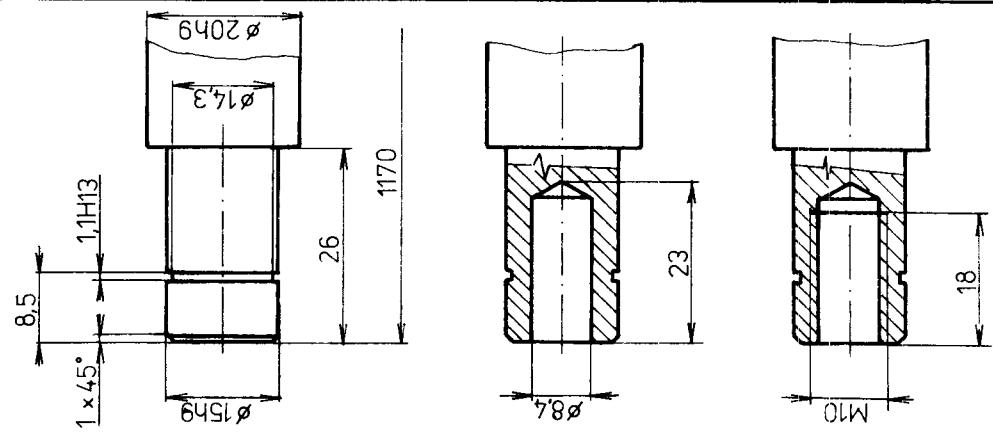
Tabulky 6 - 8

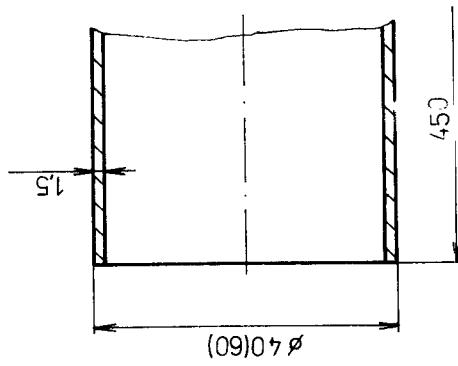
4.1.3 Technologie výroby pláštů

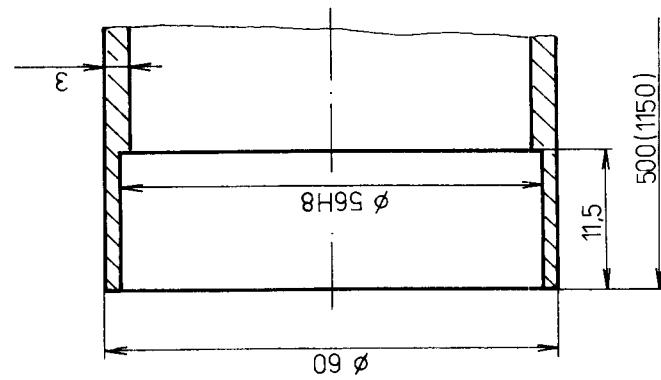
Tabulky 9 - 10,

4.2 Stanovení řezných podmínek nové technologie

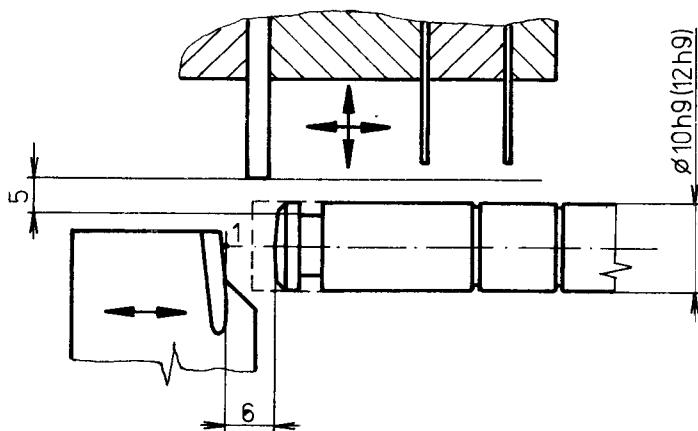
Při návrhu nástrojového vybavení nové technologie jsem dospěl k závěru použít dosud užívaných nástrojů a to ze dvou důvodů:

- 1) Výroba nástrojů a jejich ostření jsou již zaběhlé.
- 2) Řezné podmínky pro tyto nástroje byly prověřeny a potvrzeny v průběhu několikaleté výrobní činnosti.

4.3 Výpočet času automatického chodu stroje (t_{As})

- 1) Hřídel ø 10h9 - 482 mm a ø 12h9 - 482 mm.

Operace č. 2

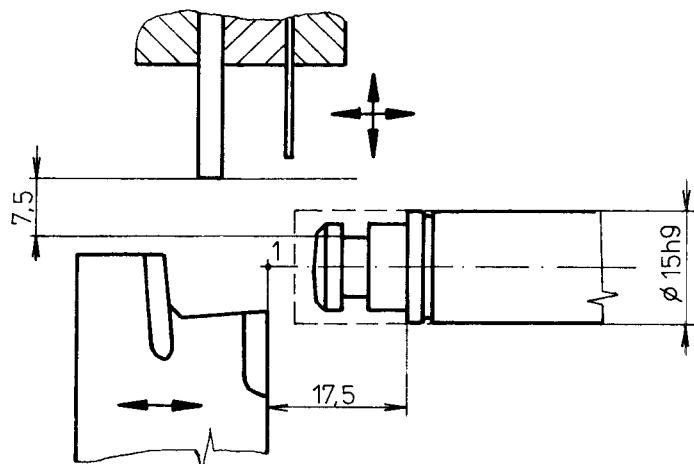
Řezné podmínky: $n_n = 450 \text{ ot/min}$
 $v_{po} = 56 \text{ mm/min}$
 $v_{pr} = 14 \text{ mm/min}$
 $v_r = 12\ 000 \text{ mm/min}$

Stanovení t_{As} :

	čas t_{Asi}
a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 90$ mm	0,0075
b) zarovnání čela + sražení hrany 1 x 45°	0,1071
c) přijetí a odjetí příčného suportu	0,7143
d) odjetí do výchozí polohy, $x = 96$ mm	0,008
	$t_{As} = 0,84$ min

2) Hřídel ø 15h9 - 532 mm

Operace č. 2

Řezné podmínky: $n_n = 450$ ot/min

$v_{po} = 41$ mm/min

$v_{pr} = 14$ mm/min

$v_r = 12\ 000$ mm/min

Stanovení t_{As} :

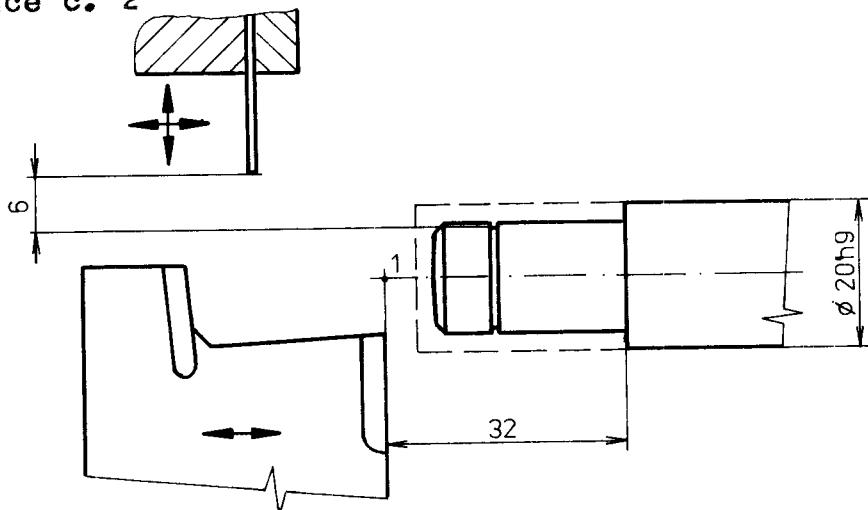
čas t_{Asi}

a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 90$ mm	0,0075
b) podélné soustruž. + zarovnání čela + sražení 1 x 45°	0,4268

c) přijetí a odjetí příčného suportu	1,0714
d) odjetí do výchozí polohy, $x = 107,5$ mm	0,009
	$t_{As} = 1,52$ min

3) Hřídel $\phi 20h9$ - 1 170 mm

Operace č. 2

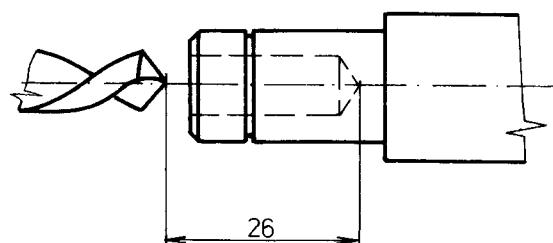

Řezné podmínky: $n_n = 355$ ot/min
 $v_p^o = 21$ mm/min
 $p_{pr} = 14$ mm/min
 $v_r = 12\ 000$ mm/min

Stanovení t_{As} :čas t_{Asi}

a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 90$ mm	0,0075
b) podélné soustruž. + zarovnání čela + sražení 1 x 45	1,5238
c) přijetí a odjetí příčného suportu	0,8571
d) odjetí do výchozí polohy, $x = 122$ mm	0,0102
	$t_{As} = 2,39$ min

Operace č. 3

Řezné podmínky: $n_n = 355$ ot/min
 $v_{po} = 40$ mm/min
 $v_r = 12\ 000$ mm/min

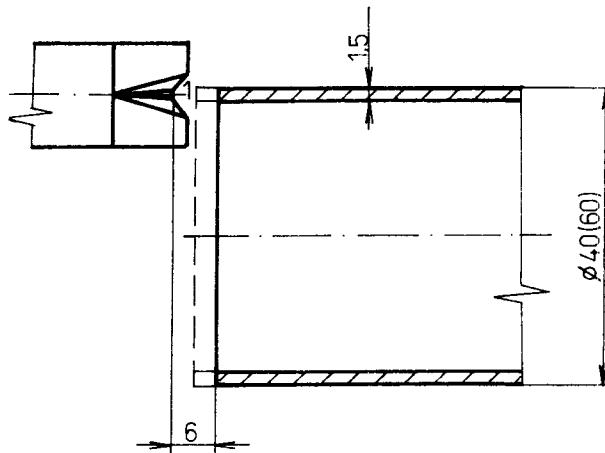
Stanovení t_{As} :

čas t_{Asi}

a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 40$ mm	0,0033
b) vrtání otvorů	0,65
c) odjetí do výchozí polohy, $x = 66$ mm	0,0055

	$t_{As} = 0,66$ min

4) Plášt $\phi 40 \times 1,5 - 450$ mm a $\phi 60 \times 1,5 - 450$ mm

Operace č. 2

Řezné podmínky pro plášt $\phi 40 \times 1,5$: $n_n = 355$ ot/min

$$v_{po} = 32 \text{ mm/min}$$

$$v_r = 12\ 000 \text{ mm/min}$$

Stanovení t_{As} :

čas t_{Asi}

a) přijetí rychlopusovem do bodu 1, $x = 40 \text{ mm}$ 0,0033

b) zarovnání na požadovanou délku 0,1875

c) odjetí do výchozí polohy, $x = 46 \text{ mm}$ 0,0038

$$t_{As} = 0,2 \text{ min}$$

Řezné podmínky: pro plášt $\phi 60 \times 1,5$: $n_n = 224$ ot/min

$$v_{po} = 20 \text{ mm/min}$$

$$v_r = 12\ 000 \text{ mm/min}$$

Stanovení t_{As} :

čas t_{Asi}

a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 40 \text{ mm}$ 0,0033

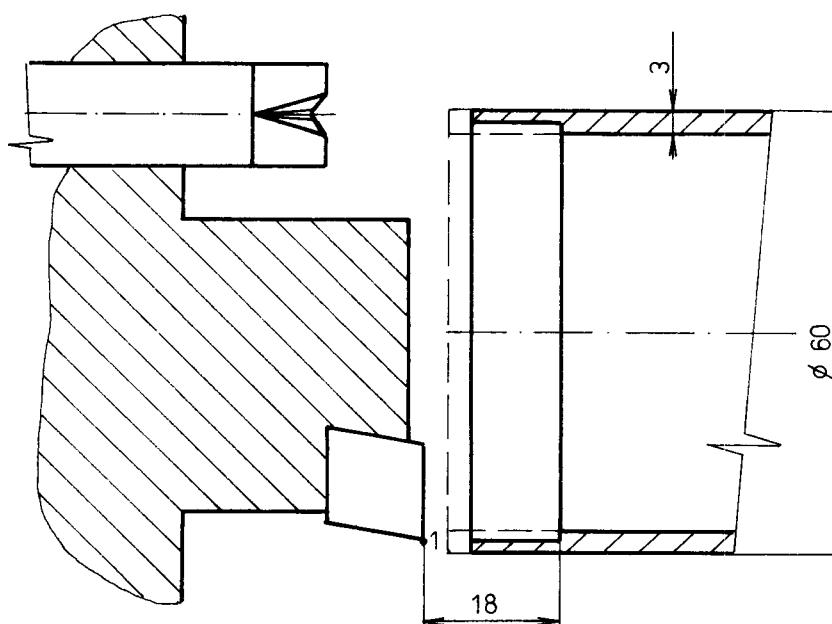
b) zarovnání na požadovanou délku 0,3

c) odjetí do výchozí polohy, $x = 46 \text{ mm}$ 0,0038

$$t_{As} = 0,31 \text{ min}$$

5) Plášt $\phi 60 \times 3 - 1\ 150 \text{ mm}$ a $\phi 60 \times 3 - 500 \text{ mm}$

Operace č.2

Řezné podmínky: $n_n = 224 \text{ ot/min}$

$v_{po} = 20 \text{ mm/min}$

$v_r = 12000 \text{ mm/min}$

Stanovení t_{As} :

čas t_{Asi}

a) přijetí rychloposuvem do bodu 1, $x = 40 \text{ mm}$	0,0033
b) vnitřní vytáčení + zarovnání	0,9
c) odjetí do výchozí polohy, $x = 58 \text{ mm}$	0,0048

$$t_{As} = 0,91 \text{ min}$$

Pzn. Odjetí do výchozí polohy je prováděno rychloposuvem.

5. KAPACITNÍ PROPOČTY

5.1 Výpočet jednotkového času

NÁZEV ČINNOSTI	t_{As}	t_{A101}			t_{A32}
		t_{A111}	t_{A121}	t_{A131}	
přemístit přířez		0,02			
upnout do upínače		0,03			
odjet		0,02			
automatic. chod stroje	t_{As}				
odepnutí + vypažnutí		0,04			

$t_{A111} = 0,11$

Čas jednotkové práce:

$$t_{Al} = t_{As} + t_{A111} + t_{A121} + t_{A131}$$

kde t_{A121} je neuváděn (překrývá se t_{As} + t_{A111})

t_{A131} - při automatickém chodu stroje nepřipadá v úvahu.

Pak čas jednotkové práce pro automatický chod stroje se vypočte:

$$t_{Al} = t_{As} + t_{A111}$$

Čas nepravidelné obsluhy:

$$t_{Ax} = k \times t_{Al}$$

$$\text{kde } k = 0,04$$

Norma jednotkového času:

$$t_A = t_{Al} + t_{Ax} + t_B / n$$

kde n = počet kusů v dávce.

Norma jednotkového času s přirážkou směnového času:

$$t_{AC} = k_C \times t_A$$

$$\text{kde } k_C = 1,11$$

Pzn. Čas $t_{A32} = t_{As} - t_{Al21}$ (většinou se neuvádí.)

5.1.1 Výpočet t_{AC} pro jednotlivé součásti

Pzn. Pro výpočet je uvažován čas $t_{Alll} = 0,11$ min a $t_B = 60$ min,
 $k = 0,04$, $k_C = 1,11$

1) Hřídel ø 10h9 - 482 mm a ø 12h9 - 482 mm, dávka 3 000 ks.

Dáno: $t_{As} = 0,84$ min

Vypočteno: $t_{Al} = 0,95$ min

$t_{Ax} = 0,038$ min

$t_A = 1,008$ min

$t_{AC} = 1,12$ min

2) Hřídel ø 15h9 - 532 mm, dávka 6 000 ks.

Dáno: $t_{As} = 1,52$ min

Vypočteno: $t_{Al} = 1,63$ min

$t_{Ax} = 0,0652$ min

$t_A = 1,71$ min

$t_{AC} = 1,89$ min

3) Hřídel ø 20h9 - 1 170 mm, dávka 2 000 ks

a) Operace č. 2

Dáno: $t_{As} = 2,39$ min

Vypočteno: $t_{A1} = 2,5 \text{ min}$
 $t_{Ax} = 0,1 \text{ min}$
 $t_A = 2,63 \text{ min}$
 $t_{AC} = 2,92 \text{ min}$

b) Operace č. 3

Dáno: $t_{As} = 0,66 \text{ min}$

Vypočteno: $t_{A1} = 0,77 \text{ min}$
 $t_{Ax} = 0,0308 \text{ min}$
 $t_A = 0,83 \text{ min}$
 $t_{AC} = 0,92 \text{ min}$

c) Operace č. 4

Protože se operace č. 4 bude i nadále provádět jako dosud,
je čas t_{AC} převzat ze současného stavu výroby.

$t_{AC} = 2,23 \text{ min}$

4) Plášt ø 40 x 1,5 - 450 mm, dávka 3 000 ks.

Dáno: $t_{As} = 0,2 \text{ min}$

Vypočteno: $t_{A1} = 0,31 \text{ min}$
 $t_{Ax} = 0,0124 \text{ min}$
 $t_A = 0,34 \text{ min}$
 $t_{AC} = 0,38 \text{ min}$

5) Plášt ø 60 x 1,5 - 450 mm, dávka 3 000 ks.

Dáno: $t_{As} = 0,31 \text{ min}$

Vypočteno: $t_{A1} = 0,42 \text{ min}$
 $t_{Ax} = 0,0168 \text{ min}$
 $t_A = 0,46 \text{ min}$
 $t_{AC} = 0,51 \text{ min}$

6) Plášt ø 60 x 3 - 500 mm, dávka 6 000 ks.

Dáno: $t_{AS} = 0,91$ min

Vypočteno: $t_{Al} = 1,02$ min

$t_{Ax} = 0,0408$ min

$t_A = 1,07$ min

$t_{AC} = 1,19$ min

7) Plášt ø 60 x 3 - 1 150 mm, dávka 2 000 ks.

Dáno: $t_{AS} = 0,91$ min

Vypočteno:

Protože časy t_{Al} , t_{Ax} jsou shodné jako v bodě 6, uvádím zde pouze časy

$t_A = 1,09$ min

$t_{AC} = 1,21$ min

Pozn. Čas t_{Alll} platí také pro součásti, jejichž délky leží v intervalu 250 až 1 170 mm.

5.2 Stanovení časového fondu stroje

- počet pracovních dnů v roce	258 dnů
- celozávodní dovolená	10 dnů
- využitelný počet pracovních dnů	248 dnů

Kalendářní časový fond stroje = $365 \times 24 = 8 760$ hod

Nominální časový fond stroje (N_{Cfs}):

$$N_{\text{Cfs}} = 248 \times 8 \times \text{směnnost}$$

Efektivní časový fond stroje (E_{Cfs}):

$$E_{\text{Cfs}} = 248 \times 8 \times \text{směnnost} \times (1 - 15/100)$$

kde průměrná doba oprav tvoří 15% nominálního časového fondu.

5.3 Výpočet výrobní kapacity navrhovaného strojního zařízení

Výrobu válečků, jež v současné době činí 52 000 ks ročně, předpokládá závod zvýšit na 140 000 ks ročně, což by znamenalo ročně vyrobit:

40 200 ks hřídelek ø 10h9

51 200 ks hřídelek ø 12h9

44 500 ks hřídelek ø 15h9

4 100 ks hřídelek ø 20h9

40 200 ks pláštů ø 40 x 1,5

51 200 ks pláštů ø 60 x 1,5

48 600 ks pláštů ø 60 x 3

Spotřeba efektivního časového fondu jednoúčelových obráběcích strojů na výrobu 140 000 ks hřídelek a pláštů za rok:

1) Stroj na výrobu hřídelek

hřídelka ø 10h9	750,4 hod/rok
hřídelka ø 12h9	955,7 hod/rok
hřídelka ø 15h9	1 401,8 hod/rok
hřídelka ø 20h9 (operace č. 2)	198,9 hod/rok

$$E_{Cfs} = 3 306,8 \text{ hod/rok}$$

2) Stroj na výrobu pláštů

plášt ø 40 x 1,5	254,6 hod/rok
plášt ø 60 x 1,5	435,2 hod/rok
plášt ø 60 x 3	972 hod/rok
hřídelka ø 20h9 (operace č. 3)	62,2 hod/rok

$$E_{Cfs} = 1 724 \text{ hod/rok}$$

Při uvažování dvousměnného provozu ($E_{Cfs} = 3 372,8 \text{ hod/rok}$), budou stroje využity:

stroje na výrobu hřídelek na 98%

stroje na výrobu pláštů na 51%

Z uvedeného rozboru je vidět, že jednoúčelový obráběcí stroj určený pro výrobu hřídelek, je i při dvousměnném provozu téměř 100% vytížen, kdežto jednoúčelový obráběcí stroj určený pro výrobu pláštů, je využit na 51%. Proto by bylo výhodné zakoupit pro jednoúčelový obráběcí stroj, který

vyrábí pláště, plánovací zařízení, které by umožnilo převést stroj na výrobu hřídelek.

Další možnosti je náhrada nástrojů určených pro výrobu hřídelek, nástroji, které snáší vyšší řezné rychlosti než nástroje z R0, čímž by došlo ke zkrácení času t_{AC} .

Jednoučelové obráběcí stroje však v prvních letech svého provozu budou vyrábět pouze 60 000 ks hřídelek a pláštů za rok. Pro tento objem výroby pak spotřeba efektivního časového fondu jednoučelových obráběcích strojů bude:

1) Stroj na výrobu hřídelek

hřídelka ø 10h9	321,5 hod/rok
hřídelka ø 12h9	410 hod/rok
hřídelka ø 15h9	600,9 hod/rok
hřídelka ø 20h9 (operace č. 2)	84,4 hod/rok

$$E_{\text{Cfs}} = 1416,8 \text{ hod/rok}$$

2) Stroj na výrobu pláštů

plášt ø 40 x 1,5	109,1 hod/rok
plášt ø 60 x 1,5	186,7 hod/rok
plášt ø 60 x 3	419,7 hod/rok
hřídelka ø 20h9 (operace č. 3)	26,6 hod/rok

$$E_{\text{Cfs}} = 742,1 \text{ hod/rok}$$

Při jednosměnném provozu ($E_{\text{Cfs}} = 1686,4 \text{ hod/rok}$), budou stroje využity:

Stroje na výrobu hřídelek na 84%

Stroje na výrobu pláštů na 44%

5.4 Trvanlivost řezných nástrojů

Podle údajů, které jsem obdržel v provozovně Děčín - Vilsnice, je trvanlivost řezných nástrojů z rychlořezné oceli vztažná na počet zhotovených součástí následující:

Nástroje pro výrobu hřídelek mají trvanlivost cca 800 ks
Nástroje určené pro výrobu pláštů mají trvanlivost cca 500 ks.

6. KONCEPČNÍ NÁVRH STROJE

V kapitole č. 4 bylo uvedeno, že konce přířezů tyčí a trubek se budou obrábět současně. V ČSSR ani ve státech RVHP však neexistuje výrobce, který by vyráběl kompaktní zařízení na opracování obou konců tyčového materiálu najednou a nákup strojního zařízení ze států EHS je z hlediska devizové náročnosti prakticky nemožný. Proto jsem se soustředil na myšlenku sestavit požadovaný stroj ze stavebnicové soustavy uzlů, kterou vyrábějí Továrny strojírenské techniky - koncernový podnik TOS Kuřim, závod Lipník nad Bečvou. V celkové typové struktuře je stavebnicová soustava uzlů členěna do čtyř základních skupin:

1) Spodní stavba

Soustava uzlů spodní stavby je řešena na stavebnicovém principu. Jednotlivé uzly spodní stavby mají připojovací plochy pro připevnění dalších navazujících uzlů a jednotek. Široký sortiment různých typů a velikosti umožňuje skladbu různých koncepcí rámu jednoúčelových obráběcích strojů.

2) Polohovací jednotky

Jednotlivé typy polohovacích jednotek jsou určeny pro orientaci obrobku při obrábění.

3) Pracovní jednotky

Skupiny pracovních jednotek tvoří široký sortiment typizovaných uzlů pro vyvození hlavních a posuvových pohybů operačních nástrojů vůči obráběné součásti. Soustava umožňuje skladbu různých typů pracovních jednotek pro provádění všech druhů operací vrtacích, vyvrtávacích, čelně soustružících, pro jemné i výkonové obrábění.

4) Přídavné jednotky a řízení

Tato skupina obsahuje rozsáhlý soubor uzlů a prvků, které spojují přecházející tři skupiny ve funkční celek seřízený pro danou technologickou operaci v potřebném stupni automatizace.

Pro sestavení požadovaného stroje jsem použil tyto části (uzly):

- 1) Jednoúčelový obráběcí stroj pro výrobu hřídelek
 - 2 x boční podstavec vodorovný SV 320 x 1 250 A
 - 1 x střední podstavec PL 560 x 630 A
 - 2 x posuvová jednotka JP 320/630 B
 - 3 x vrvací vřeteník 01.11.4
 - 2 x náhonová skříň s výmennými koly-stavební velikost 4
 - 2 x plánovací hlava HC 250 A
 - 2 x plánovací zařízení - stavební velikost 4
- 2) Jednoúčelový obráběcí stroj pro výrobu pláštů
 - 2 x boční podstavec vodorovný SV 320 x 1 250 A
 - 1 x střední podstavec PL 560 x 630 A
 - 2 x posuvová jednotka JP 320/630 B
 - 2 x vrvací vřeteník 01.11.4
 - 2 x náhonová skříň s výmennými koly-stavební velikost 4

V dalších částečkách kapitoly bude provedena stručná charakteristika použitých pracovních jednotek.

6.1 Posuvová jednotka JP - 320/630 B

Posuvové jednotky jsou základním typizovaným uzlem určeným pro stavbu pracovních jednotek. Vytváří posuvový pohyb při stavbě jednoúčelových obráběcích strojů.

Popis konstrukce:

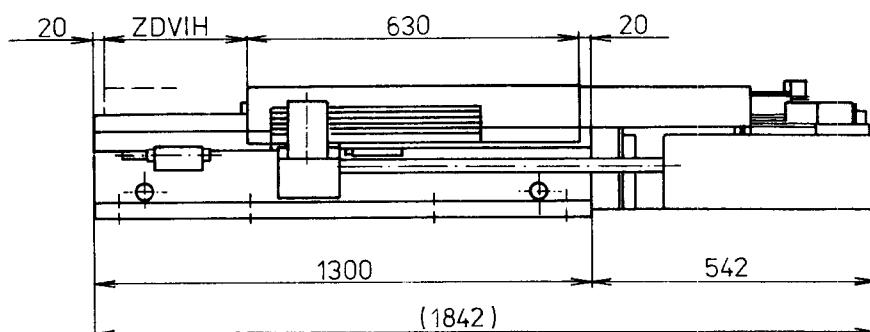
Základními skupinami jednotek jsou lože s uložením šroubu, stůl, posuvová skříň, kuličkový šroub s maticí, kostka s

dávkovači mazání, skříň koncových spínačů, pevné dorazy, teleskopický kryt a elektrovýbavení.

Jednotka má lože s jedním plochým a jedním prizmatickým vedením. Prizmatické vedení na levé straně je přednostní. Na zadním čele lože je připevněna posuvová skříň složená z elektromotoru pro rychloposuv, hydromotoru pro pracovní posuv, regulaci posuvů a svorkovnice. Hřídel elektromotoru je spojen s výstupním hřídelem náhonové jednotky jedním párem ozubených kol, toto spojení je přerušováno elektromagnetickou spojkou. Mezi výstupním hřídelem náhonové jednotky a kuličkovým šroubem je stálý převod párem ozubených kol. Hydromotor je přes regulaci posuvu napojen na hydraulický agregát.

Na boku lože je upevněna skříň koncových spínačů a pevné dorazy. V loži je uložen kuličkový šroub s ozubeným kolem. Po loži se posouvá stůl, opatřený stěrači pro odstraňování nečistot s vodících ploch. Na zadním konci stolu je uchycon teleskopický kryt chránící zadní část lože se šroubem. Ve stole je uložena matice kuličkového šroubu. Na boku stolu je připevněna narážková lišta a kostka s dávkovači mazacího oleje. Mazání jednotky je automatické připojením na mazací síť.

Automatický cyklus je v základním provedení řízený narážkami a koncovými spínači. Rychloposuv je konstantní, pracovní posuv lze plynule měnit. Pracovní zdvih se nastavuje na potřebnou délku narážkami.

Technická data posuvové jednotky JP 320/630 B

Zdvih	630 mm
Jmenovitá osová síla (při $p=6,3$ MPa)	25 000 N
Osová síla při rychloposuvu	4 000 N
Rozsah pracovních posuvů	20 až 1 600 mm/min
Teoretické průtočné množství oleje pro pracovní posuv 100 mm/min	0,79 l/min
Velikost rychloposuvu	12 m/min
Nejmenší dráha rychloposuvu při startu	21 mm
Elektromotor výkon/otáčky	1,5 kW/ot min^{-1}
Hydromotor (kroutící moment při $p = 6,3$ MPa)	32 Nm

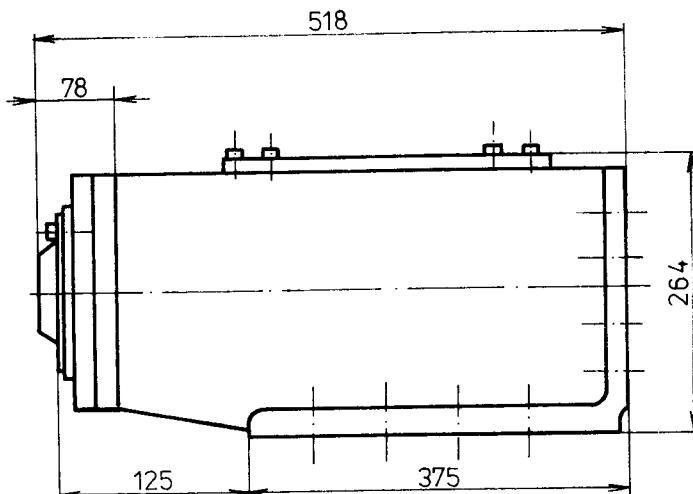
6.2 Vyvrtávací vřeteník Ol.11.4

Vyvrtávací vřeteník ve spojení s náhonovou skříňí s výmennými koly nebo s náhonovou skříňí s řemenovým převodem, případně s příslušnými nástavbami, tvoří typizovaný uzel pro stavbu stavebnicových obráběcích strojů a automatických linek. Je určen zejména pro vyvrtávací operace. Ve spojení s plánovacím zařízením pro čelné soustružení a čelní soustružící hlavou HC - A, tvoří typizovaný uzel pro operace čelně soustružící.

Popis konstrukce:

Pro zachycení radiálního zatížení je pracovní vřeteno vpředu uloženo ve dvouřadém válečkovém ložisku s kuželovým vnitřním kroužkem a vzadu v jednořadém válečkovém ložisku. Axiální síly zachycují dvě předepnutá axiální kuličková ložiska, která jsou umístěna vpředu vřetena.

Spojení pracovního vřetena s náhonovou skříňí, je provedeno pomocí tuhé křížové kotoučové spojky.

Technická data vřeteníku Ol.11.4

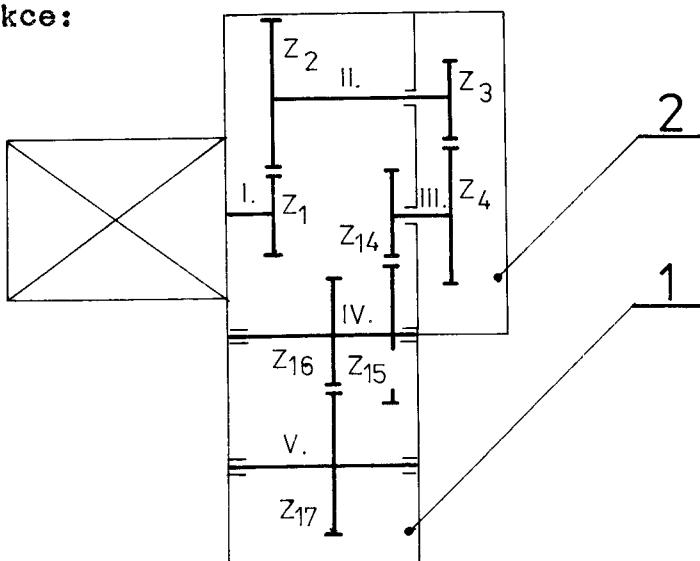
Rozměr upínací plochy (šířka x délka)	250 x 375 mm
Výška vřeteníku	264 mm
Výška osy vřetena od základny	135 mm
Jmenovité otáčky	2 400 ot/min
Maximální otáčky x)	2 800 ot/min
Dovolený kroutící moment	400 Nm
Konec vřetena dle ČSN 20 1006	A1 - 5
Průměr příruby	133 ^{-0,1} _{-0,3} mm
Vzdálenost ložisek	284 mm
Připojení spojky na straně náhonu	6x52x60x14
x) pzn. maximálních otáček lze použít v přerušovaném provozu pouze po dobu 70% z doby intervalu, který je minim. 10 min.	

6.3 Náhonová skříň s výmennými koly

Pracovní náhonová skříň se převážně spojuje s normalizovaným vřeteníkem stejné konstrukční velikosti a slouží jako zdroj náhonu na pracovní vřeteno. Náhonová skříň s výmennými koly má 9 otáček s odstupňováním $\varphi = 1,25$

Skříně jsou dodávány s různými rozsahy otáček, takže je možné optimální přizpůsobení otáček technologickým požadavkům. Směr otáčení výstupního hřídele je libovolný.

Popis konstrukce:

Náhonová skříň se skládá ze základního náhonu 1 s náhonovým motorem a z nástavby výmenných kol 2.

Základní náhonové ústrojí se skládá ze skříně mezi hřídele IV a výstupního hřídele V. Na hřidelích jsou ozubená kola se šikmým ozubením.

Nástavba výmenných kol se skládá ze skříněk, snimatelného víka, hřidelů II a III s ložisky, na nichž jsou výmenná kola Z_3 a Z_4 .

Technická data náhonové skříně s výmennými koly:

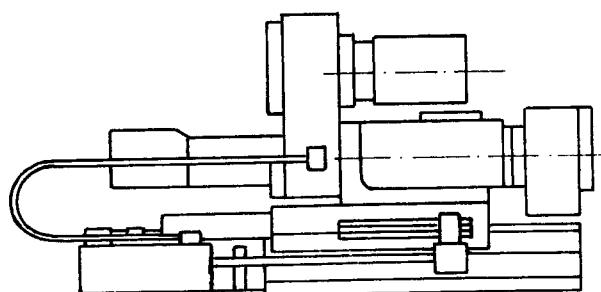
Stavební velikost	4
Jmenovitá velikost	250 mm
Výkon elektromotoru	4 kW
Otáčky elektromotoru	1 420 ct/min
Kroutící moment	400 Nm
Rozsah otáček	112 až 710 ct/min
Počet stupňů otáček	9
Odstupňování otáček	1,25

6.4 Hydraulické zařízení pro čelní soustružení

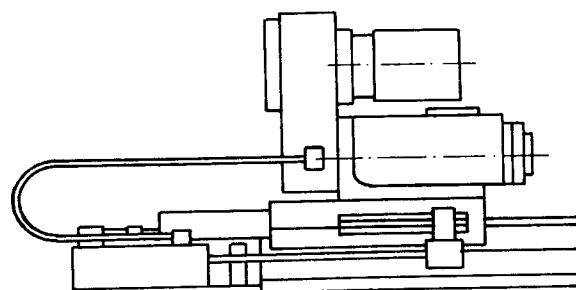
Je doplňujícím uzlem pro skladbu vyvrtávacích vřeteníků. Připevňuje se na centrální přírubu náhonové skříně, na opačné straně vřeteníku. Ovládací táhlo prochází dutým výstupním hřídelem náhonové skříně a vřetenem. Axiálně - radiální uložení tálka v zadní části hydraulického pístu umožňuje přenášení pohybu i sil tálkem, které rotuje s nástrojem při stojící pístnici. Omezení zdvihu je provedeno závitovými kroužky, na něž v obou směrech dosedá objímka spojená s pístnicí. V objímce jsou uloženy dálkově nastavitelné narážkové tyčky, ovládající mikrospínače pro řízení plánovacího cyklu.

6.5 Sestavená pracovní jednotka

1) Jednotka určená pro výrobu hřídelek

2) Jednotka určená pro výrobu pláštů

6.6 Návrh automatizovaného podávání

Při řešení podávacího zařízení, které by umožnilo automatický provoz jednoúčelového obráběcího stroje jsem dospěl k řešení, které je schematicky zachyceno na straně 54.

Toto zařízení se skládá:

- ze zásobníku 1
- zvedací plošiny 2
- třídiče 3
- podavače 4
- upínače 5

V dalších odstavcích pak bude proveden stručný popis činnosti tohoto zařízení, kterou lze rozdělit do tří fází:

První fázi je plnění zásobníků.

Zásobník je plněn přířezy, které do zásobníku dopravuje zvedací plošina 2.

Činnost při plnění:

Naplněnou plošinu odesle obsluha k vyprázdnění (to probíhá samočinně) a návrat plošiny je pak proveden automaticky, jakmile přes snímač č. 1 projde poslední přířez. Minimální počet přířezů v zásobníku je kontrolován snímačem č. 2.

Druhou fází je přemístění přířezů ze zásobníku do podavače, které se děje při automatickém chodu stroje.

Činnost při přemístění:

Po najetí podavače do výchozí polohy dojde pomocí třídiče č. 3 k přemístění přířezů ze zásobníku do podavače. Takto vychystaný podavač je připraven přemístit přířez do upínače.

Pzn. Výchozí poloha podavače je kontrolována snímačem č. 3.

Ve třetí fázi probíhá vyprázdnění upínače a jeho opětovné naplnění.

Činnost při vyprazdňování a plnění:

Po skončení obráběcího cyklu dojde k odepnutí obrobku a jeho samočinnému vypadnutí. Jakmile obrobena součást projde snímačem č. 5, dojde k aktivaci podávacího zařízení, které přemístí přířez do prostoru upínače, následuje upnutí (kontroluje snímač č. 4) a posléze odjetí podávače do výchozí polohy a celý cyklus se opakuje.

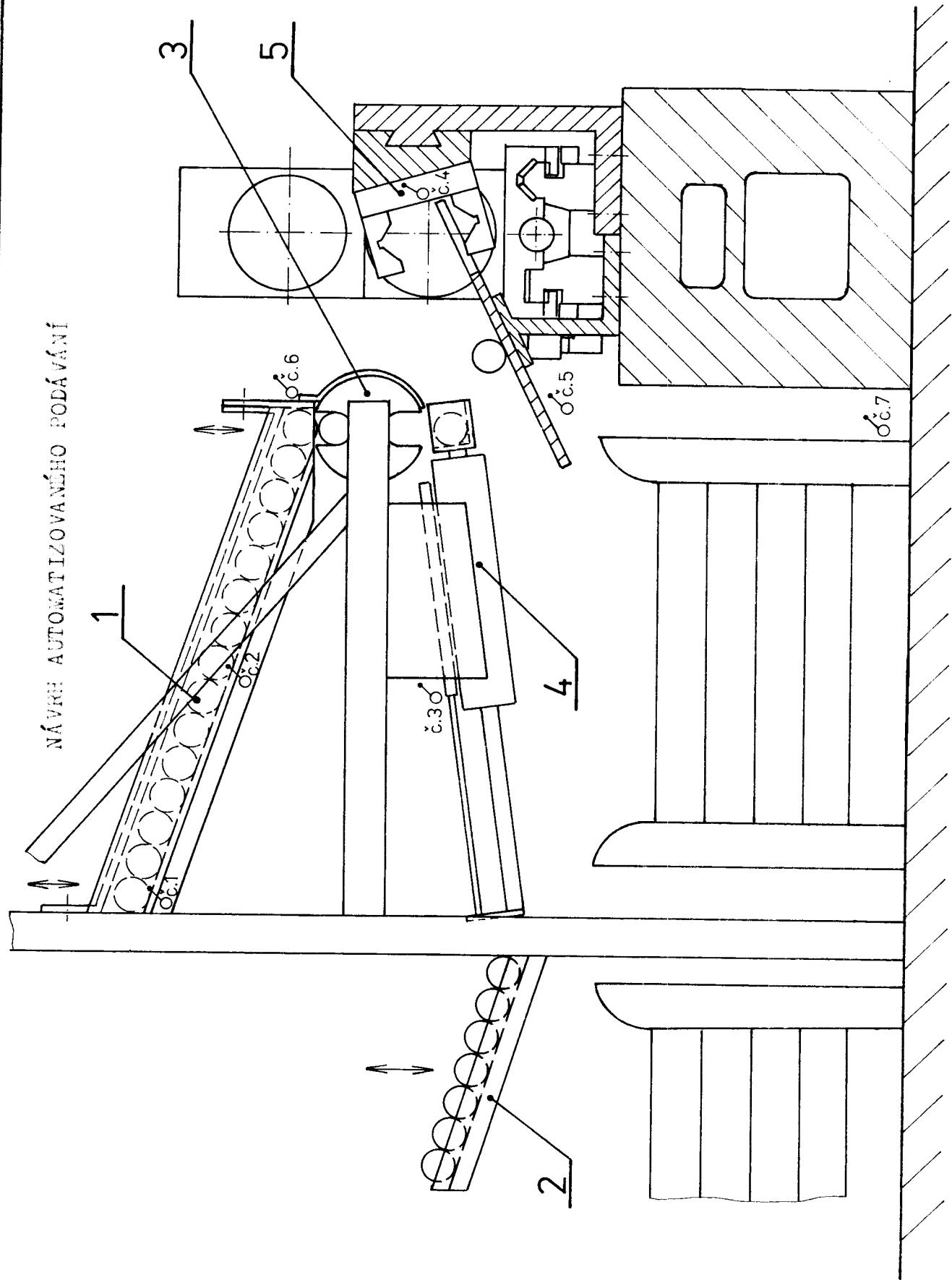
To znamená:

- Automatický chod stroje, se kterým se překrývá plnění podávače.
- Ukončení automatického chodu stroje a následné vyprázdnění upínače.
- Podání přířezů do prostoru upínače, následuje upnutí a odjetí podávače do výchozí polohy.

Cyklus podávání je blokován:

- V případě vyprázdnění zásobníku (snímač č. 6)
- V případě, že není umístěna paleta na hotové součástky (snímač č. 7).

Celé podávací zařízení je navrhнуто tak, aby po nevelkých úpravách bylo schopno zajistit pro převážnou část sortimentu hřídelek a plášťů automatický cyklus podávání.

7. EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ

7.1 Hlediska hodnocení efektivity výroby

Základní ukazatelé pro posouzení efektivity výroby jsou náklady, zisk a rentabilita. Týkají se nejen podniku jako celku, ale i každé dílny a pracoviště, neboť tam se tvoří hodnoty, snižují náklady, vytváří zisk.

Výše provozních nákladů na výrobu (která vlastně udává za kolik se vyrábí), je jedním z nejvýznamnějších ukazatelů. Pod pojmem celkové náklady rozumíme náklady materiálové, mzdrové a režijní.

Snižováním mzdrových nákladů souvisí těsně s růstem technické úrovně, s růstem vybavenosti pracovišť moderními základními prostředky a s rozvojem nových technologií. Souvisí přímo s růstem produktivity, která je základem relace mezi provozními náklady a hodnotou výroby.

Snižování nákladů je hlavní cestou pro růst zisku. Zisk je po ekonomické stránce nejdůležitější finanční zdroj pro rozvoj podniku i pro uspokojování potřeb společnosti. V zisku seodráží úroveň nákladů na výrobu i růst výroby. Pro celkovou efektivnost národního hospodářství má význam jak objem zisku, tak i formy jeho využití pro financování investic apod.

Rentabilita jako ekonomický ukazatel udává poměr zisku k určité základně (jako např. k nákladům, celkové výrobě, mzdam, nebo výrobním fondům), je to ukazatel komplexní s žádoucím vlivem na úroveň využití základních prostředků a zásob. I v tomto směru jsou v mnoha podnicích velké rezervy.

7.2 Přínos nového strojního zařízení

7.2.1 Zvýšení produktivity práce

Počet hodin, které je třeba odpracovat pro zajištění výroby 140 000 ks válečků za rok:

1) Hřídelky

Současný způsob

$$P_{sz} = 9\ 235,3 \text{ hod/rok}$$

Nový způsob

$$P_{nz} = 3\ 521,3 \text{ hod/rok}$$

Výpočet produktivity práce

$$P_{sz}/P_{nz} \times 100 - 100 = 9\ 235,3 / 3\ 521,3 \times 100 - 100 = 162,3\%$$

Produktivita se zvýší o 162,3%

2) Pláště

Současný způsob

$$P_{sz} = 8\ 653,8 \text{ hod/rok}$$

Nový způsob

$$P_{nz} = 1\ 661,8 \text{ hod/rok}$$

Výpočet produktivity práce

$$P_{sz}/P_{nz} \times 100 - 100 = 8\ 653,8 / 1\ 661,8 \times 100 - 100 = 420,7\%$$

Produktivita se zvýší o 420,7%.

Pzn.

P_{sz} - počet hodin potřebný pro splnění výrobního programu původním způsobem.

P_{nz} - počet hodin potřebných pro splnění výrobního programu novým způsobem.

7.2.2 Úspora provozních nákladů

1) Mzdy dělníků při současném způsobu výroby:

a) výroba hřídelek

typ hřídelky	č.op.	tř.	sazba	t_{AC}	N	M_{60}	M_{140}
ø 10h9-482	2	4	8,50	1,62	0,229	3 953,1	9 191,7
		3	8,50	1,02	0,144	2 595,9	5 774,7
ø 12h9-482	2	4	8,50	1,62	0,229	5 041	11 706,9
		3	8,50	1,02	0,144	3 173,9	7 354,9
ø 15h9-532	2	4	8,50	5,01	0,709	13 538,5	31 546,1
ø 20h9-1 170	2	6	10,80	20,03	3,605	6 255,4	14 780,7
		3	8,50	2,23	0,315	548,1	1 292,9

35 105,9 81 647,9

b) Výroba pláštů

typ pláště	č.op.	tř.	sazba	t_{AC}	M	M_{60}	M_{140}
Ø 40x1,5-450	2	4	8,50	1,91	0,27	4 660,8	10 866,1
Ø 60x1,5-450	2	4	8,50	2,41	0,342	7 499,2	17 495
Ø 60x3-500	2	4	8,50	5,51	0,78	14 889,6	34 723,4
Ø 60x3-1 150	2	6	10,80	18,03	3,245	5 630,8	13 306,1
						32 680,4	76 390,6

To znamená ročně vyplatit za mzdy:

- 1) při výrobě 60 000 ks hřídelek a pláštů 67 786,3 Kčs
- 2) při výrobě 140 000 ks hřídelek a pláštů 158 038,5 Kčs

2) Mzdy dělníků při navrhovaném způsobu výroby:

a) výroba hřídelek

typ hřídelky	č.op.	tř.	sazba	t_{AC}	M	M_{60}	M_{140}
Ø 10h9-482	2	4	8,50	1,12	0,159	2 733,1	6 378,4
Ø 12h9-482	2	4	8,50	1,12	0,159	3 485,1	8 123,7
Ø 15h9-532	2	4	8,50	1,89	0,268	5 107,3	11 914,9
Ø 20h9-1 170	2	4	8,50	2,92	0,414	717,7	1 696
	3	4	8,50	0,92	0,13	226,1	534,4
	4	4	8,50	2,23	0,315	548,1	1 292,9
						12 817,4	29 940,3

b) výroba pláštů

typ pláště	č.op.	tř.	sazba	t_{AC}	M	M_{60}	M_{140}
Ø 40x1,5-450	2	4	8,50	0,38	0,054	927,3	2 164,1
Ø 60x1,5-450	2	4	8,50	0,51	0,072	1 587	3 699,2
Ø 60x3-500	2	4	8,50	1,19	0,169	3 215,7	7 501,9
Ø 60x3-1 150	2	4	8,50	1,21	0,171	297,4	702,8
						6 027,4	14 068

To znamená ročně vyplatit za mzdy:

- 1) při výrobě 60 000 ks hřídelek a pláštů 18 844,8 Kčs
- 2) při výrobě 140 000 ks hřídelek a pláštů 44 008,3 Kčs

Protože přímé materiálové náklady jsou při současném i novém způsobu výroby stejné (nedochází k úspore), lze roční úsporu výrobních nákladů (ÚVN) vypočít za předpokladu neměnné výrobní režie (661%) takto:

$$\text{ÚVN} = \text{PN}_{\text{mz}_{\text{st}}} \times (1 + 661/100) - \text{PN}_{\text{mz}_{\text{nt}}} \times (1 + 661/100)$$

1) ÚVN při objemu výroby 60 000 ks

$$\begin{aligned}\text{ÚVN} &= 67\ 786,3 \times 7,61 - 18\ 844,8 \times 7,61 = 515\ 853,7 \\ &\quad - 143\ 408,9 = 372\ 444,8 \text{ Kčs/rok}\end{aligned}$$

2) ÚVN při objemu výroby 140 000 ks

$$\begin{aligned}\text{ÚVN} &= 158\ 038,5 \times 7,61 - 44\ 008,3 \times 7,61 = 1\ 202\ 679,9 \\ &\quad - 334\ 903,2 = 867\ 776,8 \text{ Kčs/rok}\end{aligned}$$

7.2.3 Úspora pracovních sil (UPS)

Výpočet je proveden z rozdílu hodin potřebných pro splnění výrobního programu podle původního a nového způsobu výroby a efektivního časového fondu dělníka (E_{Cfd}), který činí:

- v jednosměnném provozu 1 895 hod/rok
- v dvousměnném provozu 1 830 hod/rok

1) Výroba hřídelek

a) při produkci 60 000 ks hřídelek ročně:

$$\text{UPS} = \frac{3\ 960,96 - 1\ 358,6}{1\ 895} = 1,37$$

b) při produkci 140 000 ks hřídelek ročně:

$$\text{UPS} = \frac{9\ 235,3 - 3\ 521,3}{1\ 830} = 3,12$$

2) Výroba pláštů

a) při produkci 60 000 ks pláštů ročně:

$$\text{UPS} = \frac{3\ 703,6 - 709,1}{1\ 895} = 1,58$$

b) při produkci 140 000 ks plášťů ročně:

$$\text{UPS} = \frac{8\ 653,8 - 1\ 661,8}{1\ 830} = 3,82$$

7.2.4 Kalkulace ceny nového strojního zařízení

	Kčs/ks	ks	Celkem Kčs
JP 320/630 B	49 600	4	198 400
O1.11.4	25 900	4	103 600
Náhonová skřín	32 900	4	131 600
HC 250 A	8 650	2	17 300
Plánovací zařízení	9 300	2	18 600
SV 320 x 1 250 A	11 000	4	44 000
PL 560 x 630 A	8 000	2	16 000
Zásobník + podavač	32 000	2	64 000
Hydraulický agregát			
SA 3 - 100	8 000	2	16 000
Upínač ČSN 21 3437	2 500	4	10 000
Další příslušenství	45 000	2	90 000
Celkem		=	709 500 Kčs

7.2.5 Stanovení jednorázových investičních nákladů (JIN)

Náklady na ustavení a zprovoznění:

- montáž a připojení rozvodu vzduchu	34 000 Kčs
- rekonstrukce rozvodu elektro	45 000 Kčs
- sestavení jednoúčelových strojů a kontrola přesnosti včetně zkoušek	140 000, Kčs

Celkem = 219 000 Kčs

Výpočet JIN:

JIN = (pořizovací náklady investic + náklady na ustavení a zprovoznění) - hodnota uspořených stavajících prostředků.

Pzn. Zavedením nové technologie se uvolní tři stroje, které však vzhledem ke svému stáří mají nulovou hodnotu.

JIN = 709 500 + 219 000 = 928 500,- Kčs.

8. ZÁVĚR

Přínos nové technologie výroby hřídelek a pláštů lze hodnotit podle následujících ukazatelů:

- nahrađa málo výkonných strojů stroji výkonnějšími
- odstranění strojů nadbytečných
- zlepšení pracovních podmínek
- snížení pracnosti výroby
- úspora pracovních sil
- úspora výrobní plochy

Doba úhrady, která se vypočte:

$$T_U = \frac{J_E N}{U_{VN}}$$

pak pro objem výroby 60 000 ks hřídelek a pláštů za rok je:

$$T_U = \frac{928\ 500}{372\ 444,8} = 2,49 \text{ let}$$

a pro objem výroby 140 000 ks hřídelek a pláštů za rok je:

$$T_U = \frac{928\ 500}{867\ 776,8} = 1,07 \text{ let}$$

Z těchto dvou hodnot je pak vidět nárůst roční úspory výrobních nákladů a tím i snížení doby úhrady nového strojního zařízení.

Na závěr si tímto dovoluji poděkovat vedoucímu diplomové práce s. ing. Alešovi Průškovi, konzultantům s. Janu Hrabinovi a s. ing. Jaroslavu Valíčkovi za to, že mi umožnili svoji ochotou a pomocí vytvořit diplomovou práci a tím zdárně dokončit studium na VŠST v Liberci.

9. VYSVĚTLIVKY ZKRATK

- L - délka obrábění
i - počet třísek
h - hloubka řezu
 n_o - otáčky obrobku
 n_n - otáčky nástroje
 S_{po} - posuv při podélném soustružení
 $S_{př}$ - posuv při zapichování
 V_{po} - posuvová rychlosť při podélném soustružení
 $V_{př}$ - posuvová rychlosť při zapichování
 t_{AS} - čas automatického chodu stroje
 t_{A101} - úhrnný čas jednotkové práce pravidelný
 t_{A111} - čas jednotkové práce za klidu stroje pravidelný
 (kdy nástroj není v záběru s obrobkem)
 t_{A121} - čas jednotkové práce za chodu stroje pravidelný
 t_{A32} - čas podmíněně nutné přestávky za chodu stroje
 t_{Ax} - čas nepravidelné obsluhy
 t_{A1} - čas jednotkové práce
 t_A - norma jednotkového času
 t_{AC} - norma jednotkového času s přirážkou času směnového
 t_B - čas dávkový
M - jednicová mzda (Kčs)
 M_{60} - mzdy potřebné pro zajištění výroby 60 000 ks /Kčs/
 M_{140} - mzdy potřebné pro zajištění výroby 140 000 ks /Kčs/
 $N_{čfs}$ - nominální časový fond stroje
 $E_{čfs}$ - efektivní časový fond stroje
 P_{sz} - počet hodin potřebných pro splnění výrobního programu
 původním způsobem

P_{nz} - počet hodin potřebných pro splnění výrobního programu novým způsobem

PN_{mz}^{st} - přímé mzdrové náklady při současné technologii

PN_{mz}^{nt} - přímé mzdrové náklady při nové technologii

$\bar{U}VN$ - roční úspora výrobních nákladů

UPS - úspora pracovních sil

$E\check{C}fd$ - efektivní časový fond dělníka

JIN - jednorázové investiční náklady

$T\bar{U}$ - doba úhrady

v_r - rychlosuvu

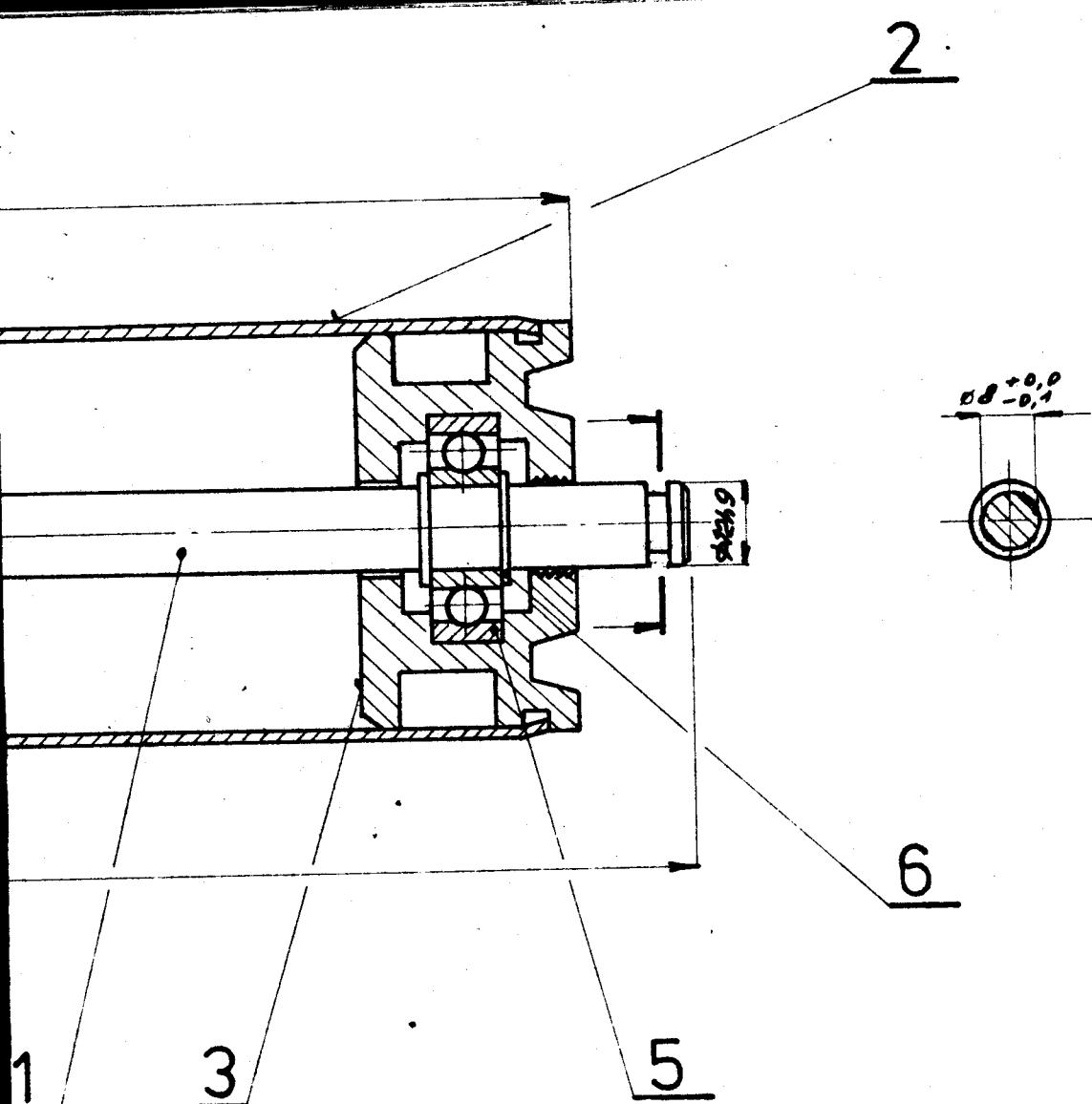
10. SEZNAM PŘÍLOH

1. 2 - 311475 - váleček ϕ 40
2 - 418558 - osa válečku
2. 2 - 311476 - váleček ϕ 60 typ I
2 - 418559 - osa válečku ϕ 60 typ I
3. 2 - 312903 - váleček ϕ 60 typ II
2 - 421052 - osa válečku ϕ 60 typ II
4. 2 - 312207 - váleček ϕ 60 typ III
2 - 419686 - osa válečku ϕ 60 typ III
5. 2 - 419687 - pláštík válečku ϕ 60
6. 2 - 61764 - 2 - Stávající stav výroby válečku - provoz
Vilsnice
7. 2 - KOM - OM - 516 - 01 - Současný stav výroby válečků
8. 2 - KOM - OM - 516 - 02 - Navrhovaný stav výroby válečků

11. POUŽITÁ LITERATURA

1. Zelenka A.: Projektování výroby a montáže strojních součástí, díl I, ČVUT, Praha 1979
2. Věchet V., Doc. Ing. CSc.: Technologické projekty, VŠST, Liberec 1982
3. Zahradník J., Ing. CSc: Řízení a ekonomika strojírenství, ČVUT, Praha 1981
4. Nabídkové katalogy
5. Podnikové normy koncernového podniku TOS Kuřim - závod Lipník nad Bečvou
6. Prospekty pracovních jednotek

T 2502

transmoto
Lába
Roz

4.2. 1981

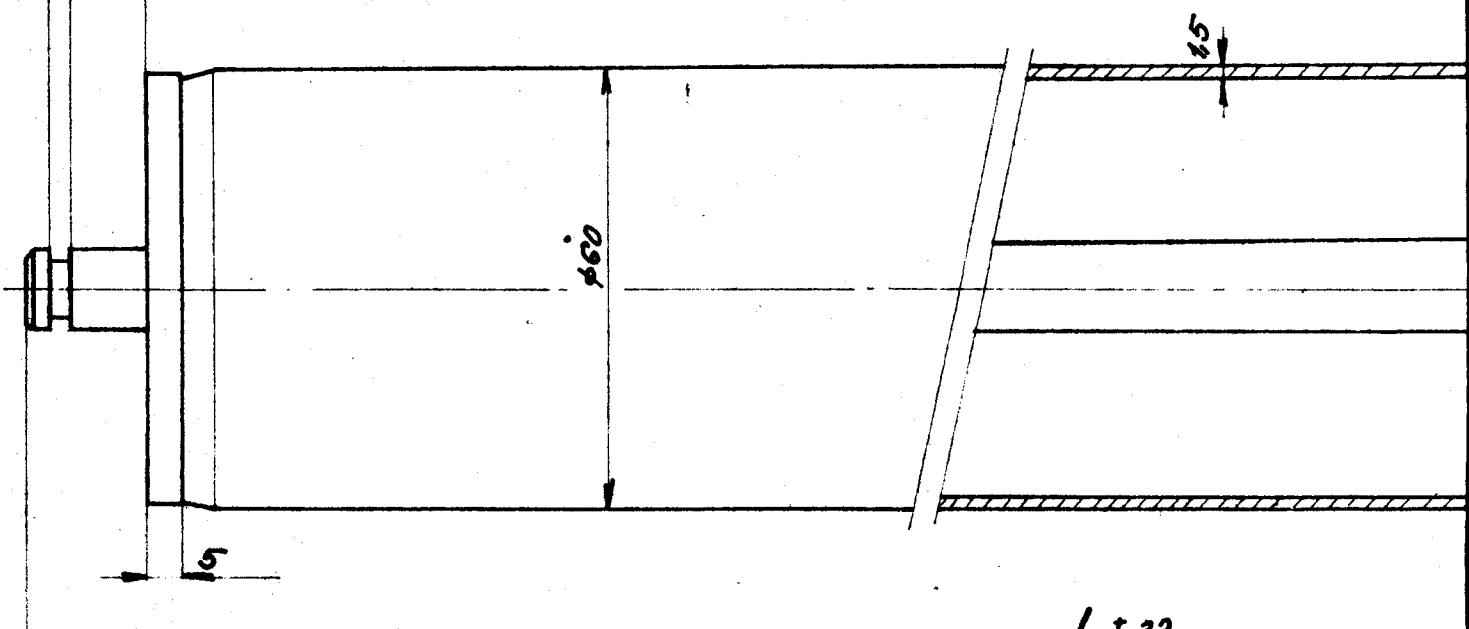
1:1

VÁLEČEK $\phi 60$

2-311476

$3 \div 0,2$
 $0,4$ 10

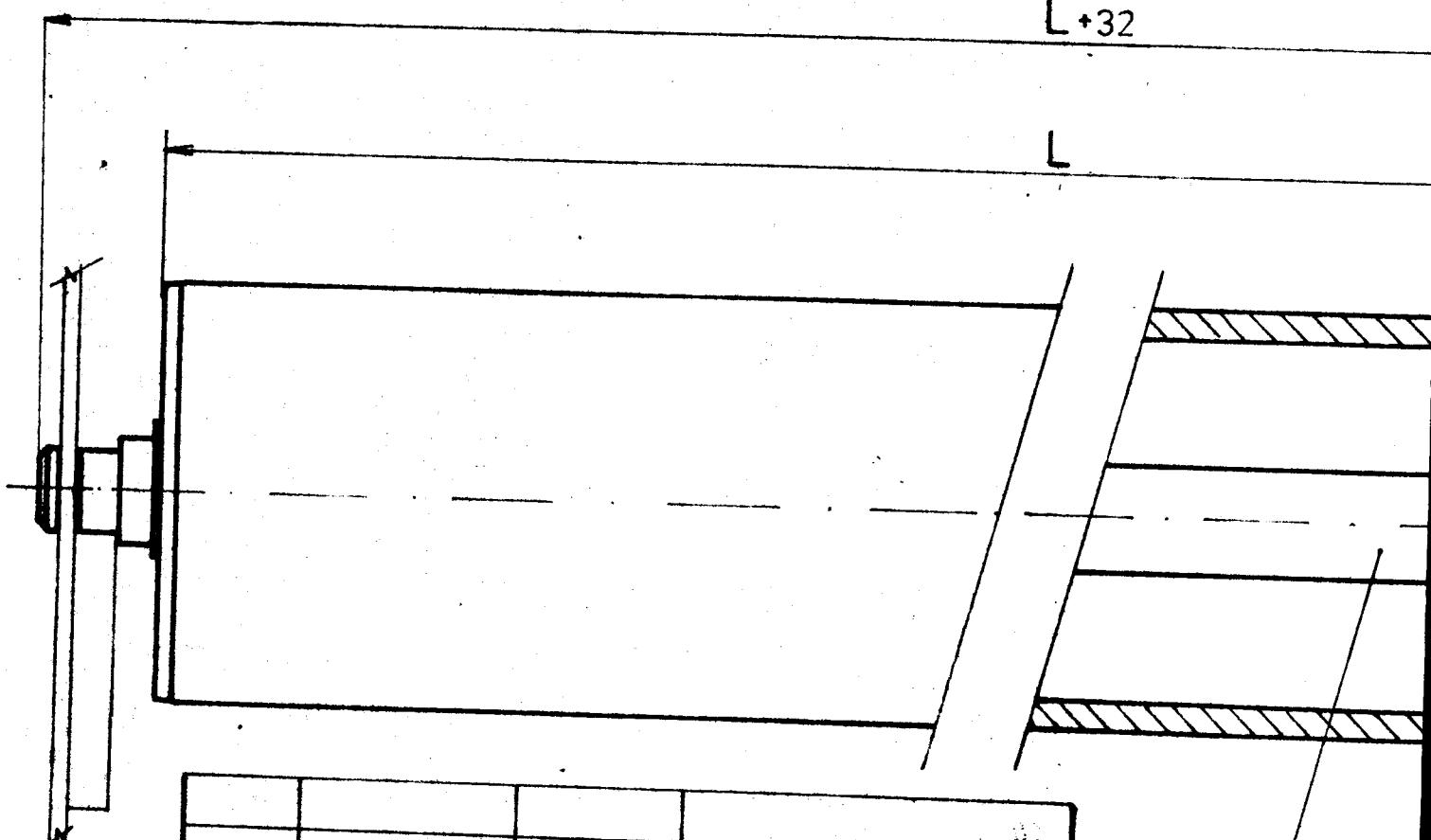
L

L + 32

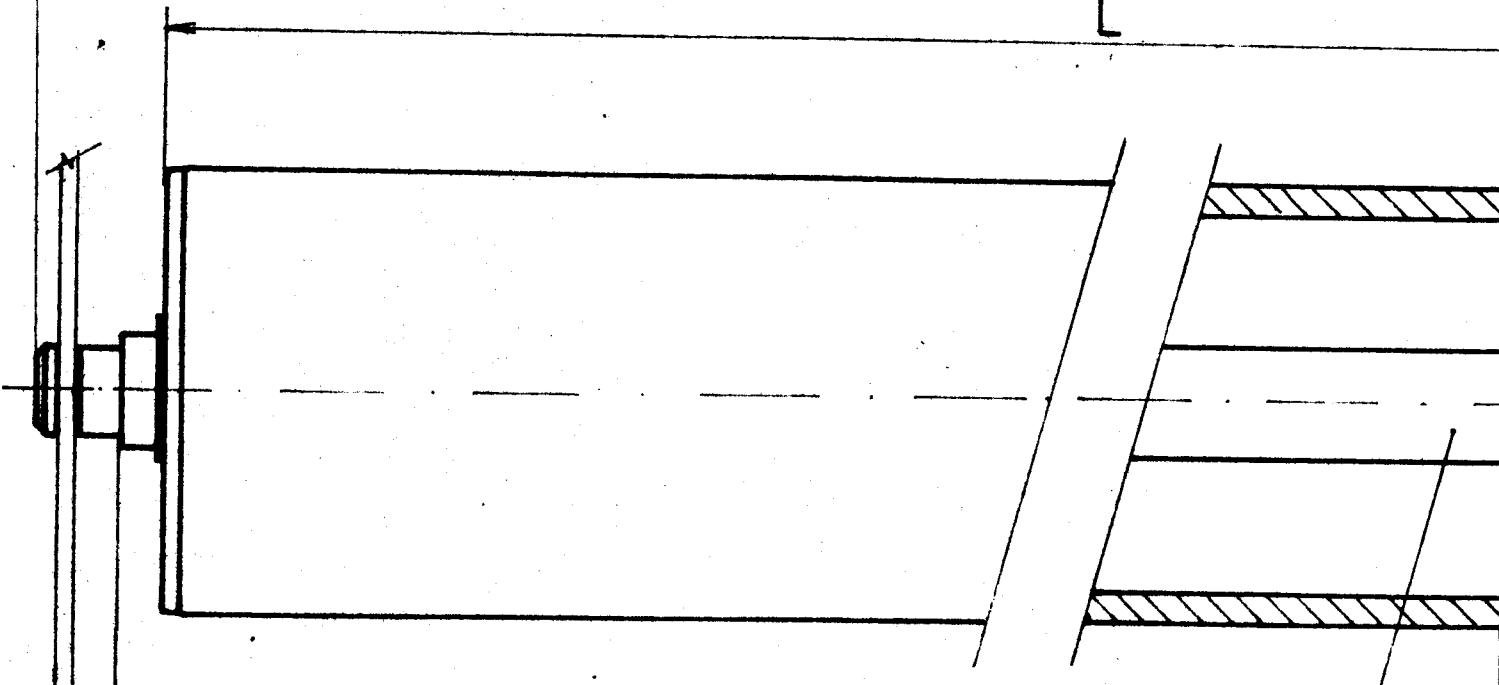
1100	2 - 419 250	3,59	476 966 419 250
1050	2 - 419 249	3,45	476 966 419 249
1000	2 - 418 533	3,39	476 966 418 533
950	2 - 419 248	3,14	476 966 419 248
900	2 - 418 532	3,00	476 966 418 532
850	2 - 419 247	2,84	476 966 419 247
800	2 - 418 531	2,69	476 966 418 531
750	2 - 419 246	2,53	476 966 419 246
700	2 - 418 530	2,38	476 966 418 530
650	2 - 418 529	2,22	476 966 418 529
600	2 - 419 245	2,07	476 966 419 245
550	2 - 418 528	1,93	476 966 418 528
500	2 - 418 527	1,76	476 966 418 527
450	2 - 418 526	1,61	476 966 418 526
400	2 - 418 525	1,46	476 966 418 525
350	2 - 418 524	1,32	476 966 418 524
300	2 - 419 244	1,16	476 966 419 244
250	2 - 418 523	1,1	476 966 418 523
200	2 - 418 522	0,95	476 966 418 522
150	2 - 419 243	0,70	476 966 419 243
100	2 - 419 242	0,55	476 966 419 242
L	CÍLOVÝ KRESLÍ	NMOTNOST	CÍLOVÝ JKY

L +32

750	2-421 644	4,66	476 966 421 644
700	2-421 643	4,36	476 966 421 643
650	2-421 642	4,-	476 966 421 642
600	2-421 641	3,76	476 966 421 641
550	2-421 640	3,46	476 966 421 640
500	2-421 639 a	3,2	476 966 421 054
450	2-421 639	2,94	476 966 421 639
400	2-421 638	2,66	476 966 421 638
350	2-421 637	2,36	476 966 421 637
300	2-421 636	2,12	476 966 421 636
250	2-421 635	1,76	476 966 421 635
200	2-421 634	1,5	476 966 421 634
150	2-421 633	1,2	476 966 421 633
100	2-421 632	0,94	476 966 421 632
L	ČÍSLO VÝKRESU	HMOTNOST	ČÍSLO JKV

L +32

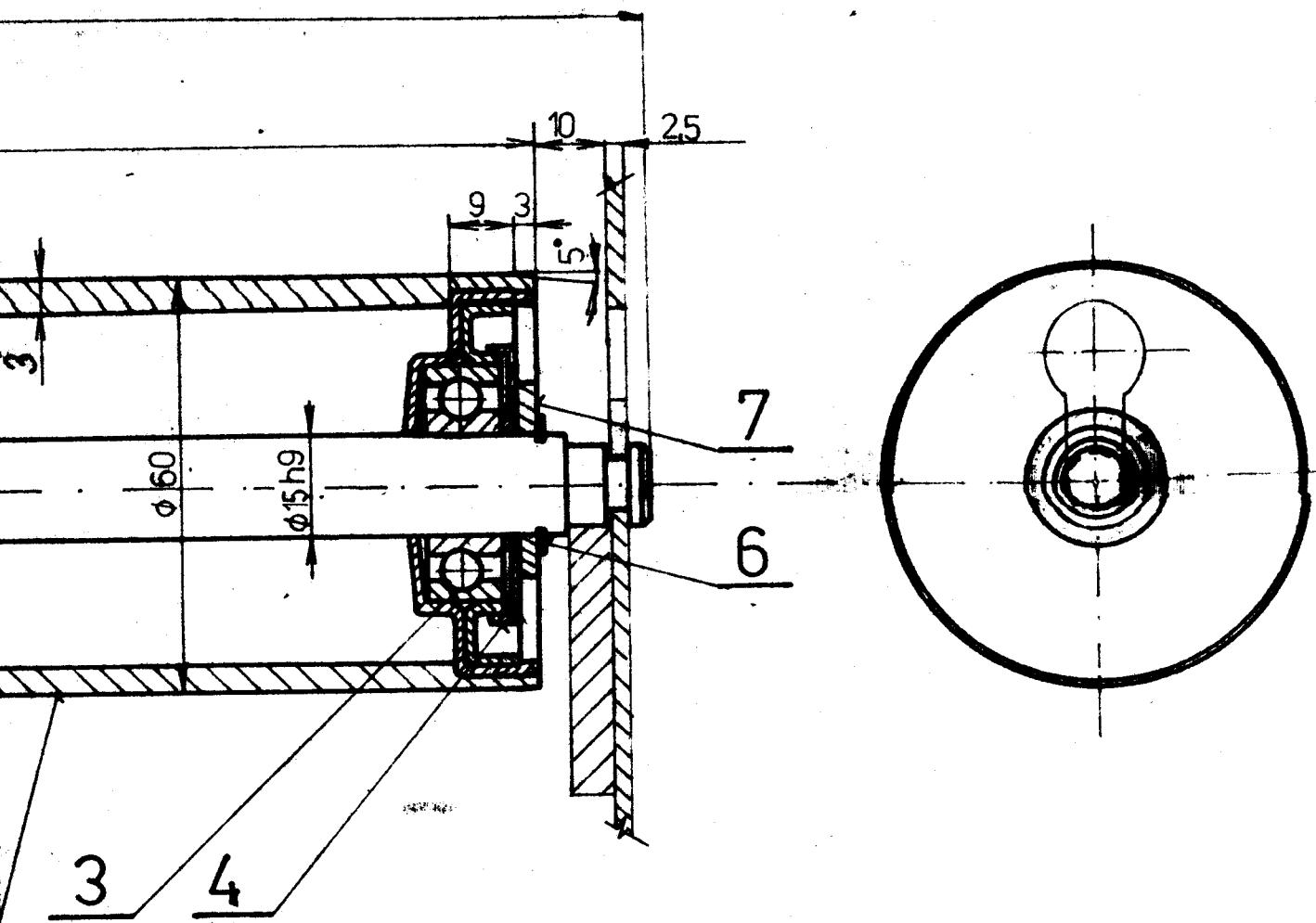

1

2

L	ČÍSLO VÝKRESU	HMOTNOST	ČÍSLO JKV
750	2-421 644	4,66	476 966 421 644
700	2-421 643	4,36	476 966 421 643
650	2-421 642	4,-	476 966 421 642
600	2-421 641	3,76	476 966 421 641
550	2-421 640	3,46	476 966 421 640
500	2-421 054 a	3,2	476 966 421 054
450	2-421 639	2,94	476 966 421 639
400	2-421 638	2,66	476 966 421 638
350	2-421 637	2,36	476 966 421 637
300	2-421 636	2,12	476 966 421 636
250	2-421 635	1,76	476 966 421 635
200	2-421 634	1,5	476 966 421 634
150	2-421 633	1,2	476 966 421 633
100	2-421 632	0,94	476 966 421 632

T 2512

Poznáv.		st. konstrukce	Mat. výchozí	
Měřítka	2-312 902 KULICH <i>[Signature]</i>	Kulich	C. snímku	C. kresby
1:1				

7.6.85

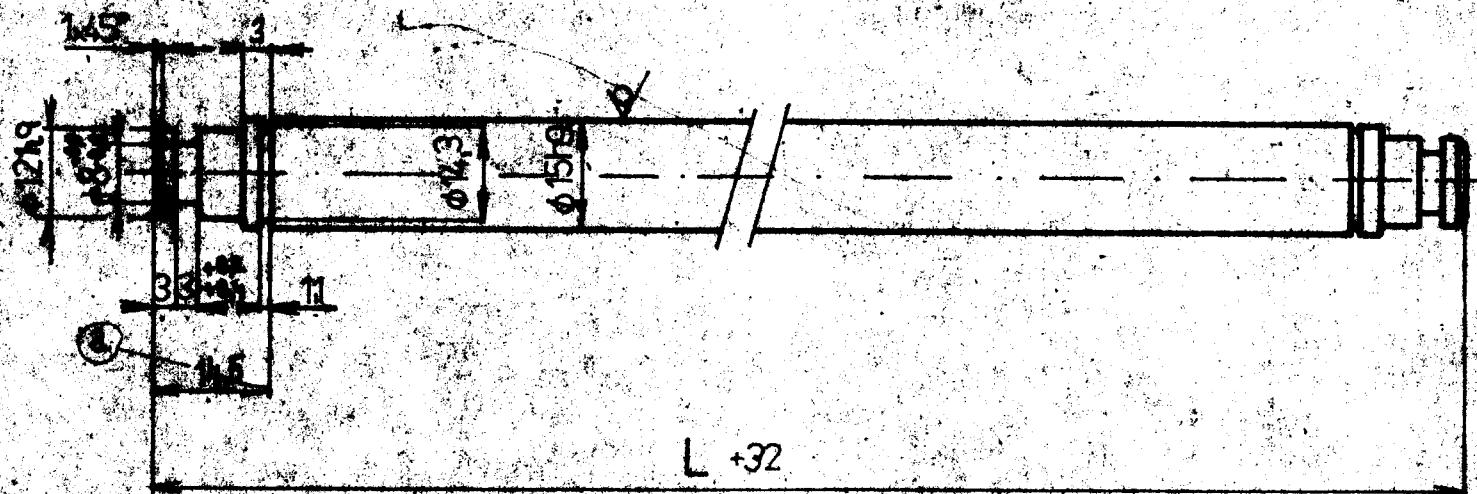
STE

OSI

VÁLEČEK $\phi 60$

2-312 903

3,2
10/1

OBA KONCE SHODNÉ

100	102	1151,9 - 113,5
150	152	1151,9 - 109,5
200	202	1151,9 - 103,5
250	252	1151,9 - 98,5
300	302	1151,9 - 93,5
350	352	1151,9 - 88,5
400	402	1151,9 - 83,5
450	452	1151,9 - 78,5
500	502	1151,9 - 73,5
550	552	1151,9 - 68,5
600	602	1151,9 - 63,5
650	652	1151,9 - 58,5
700	702	1151,9 - 53,5
750	752	1151,9 - 48,5
800	802	1151,9 - 43,5
850	852	1151,9 - 38,5
900	902	1151,9 - 33,5
950	952	1151,9 - 28,5
1000	1002	1151,9 - 23,5
1050	1052	1151,9 - 18,5
1100	1102	1151,9 - 13,5
1150	1152	1151,9 - 8,5
1200	1202	1151,9 - 3,5

CSV

42651112

11 6000

001

1,51			1
1,5			1
1,45			1
1,36			1
1,3			1
1,22			1
1,15			1
1,1			1
1,-			1
0,98			1
0,9			1
0,8			1
0,7			1
0,69			1
0,6			1
0,5			1
0,46			1
0,4			1
0,37			1
0,25			1
0,18			1

Načítajte soubor CSV z výše uvedeného adresáře. Celkové hodnoty jsou v m.

1,1

Načítat soubor CSV z výše uvedeného adresáře

Cílové

POVIDENÉ

Soubory

158,86

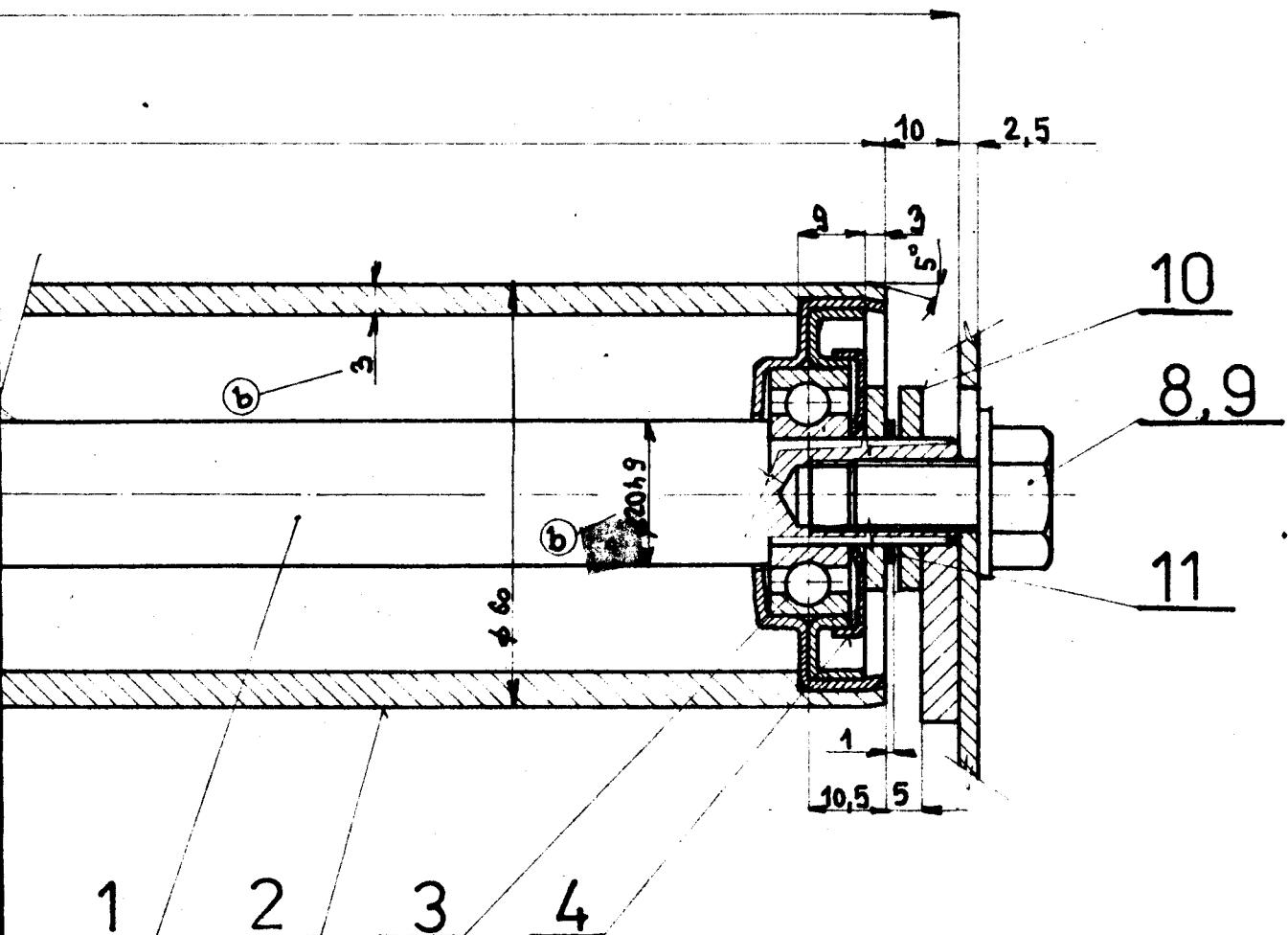
10/1

OBA VALETKU

2-421052

a

T 2511

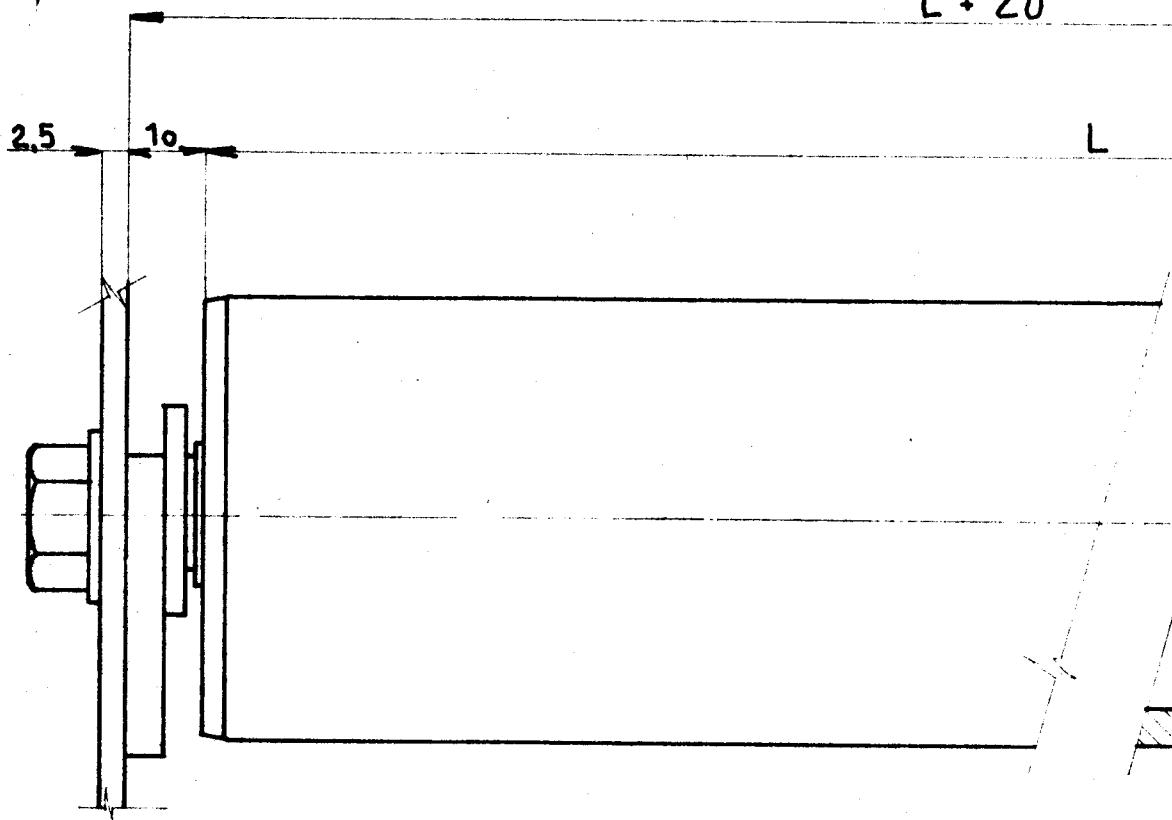

1 2 3 4

NÚ. PV - KOZIČEK		Příslušenství	
1.1		VÁLEČEK	
Spřádlo	Příslušenství	Plastický	Plastický
Norm. ref.	číslo	Plastický	Plastický
Výr. projezd.	Dle	Plastický	Plastický
	30.10.84	Plastický	Plastický
STROJOBAL		Typ	Skupina
OBSTI NAD LABEM		Název	
		VÁLEČEK $\phi 60$	
			2-312 207
			8

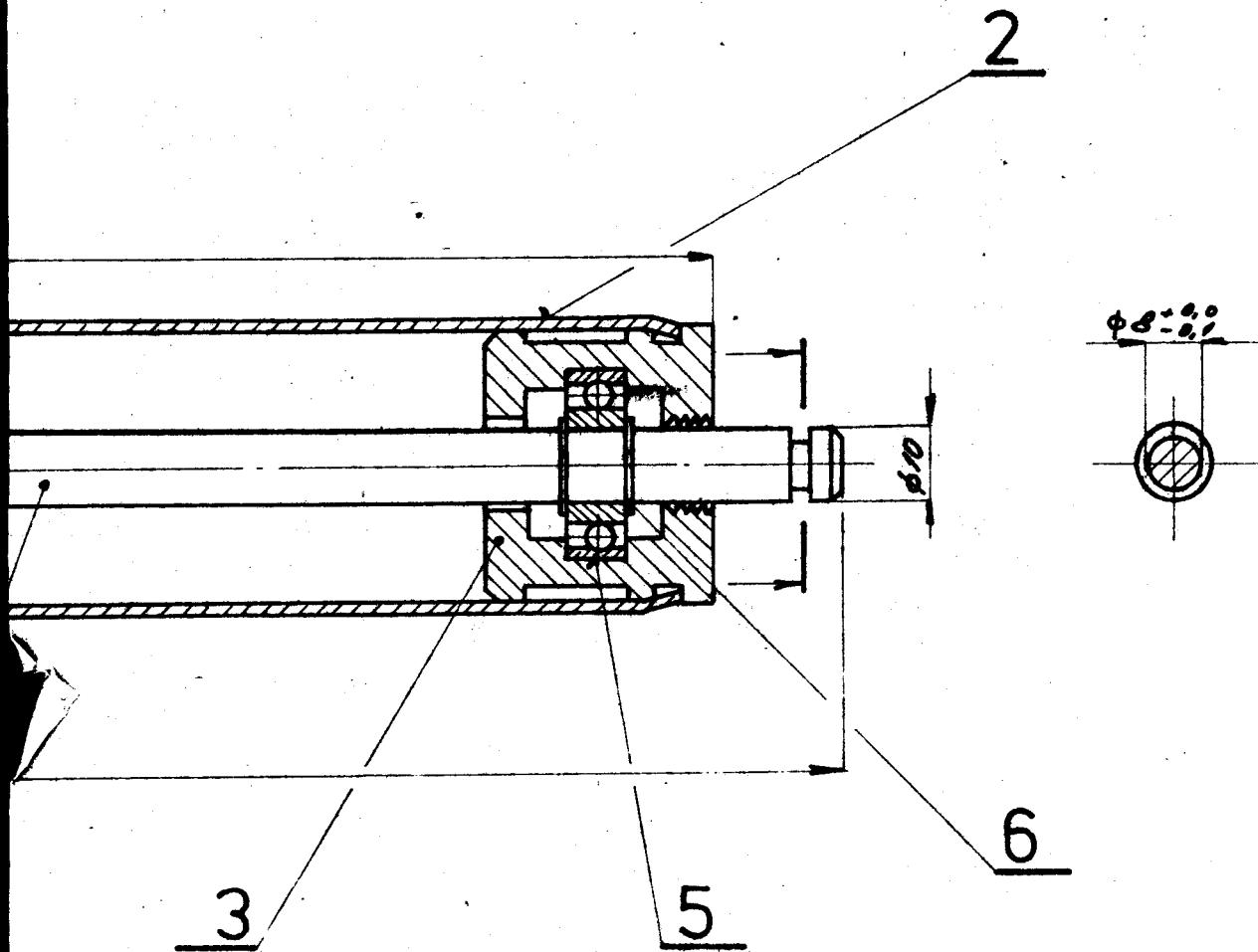
PLASTICKÝ A OSY VÁLEČKU POUŽIDNE
ZMENA LOZISKOVÉHO ULOŽ. 30.10.84

L + 20

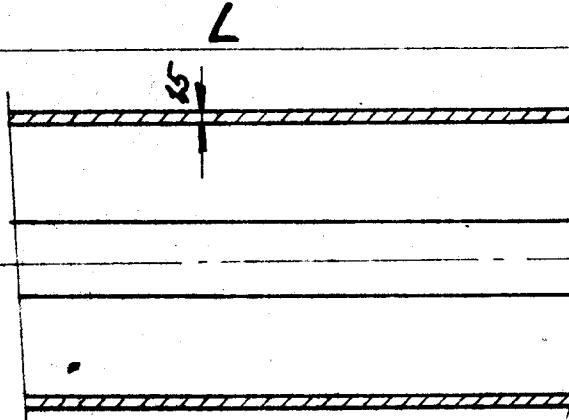
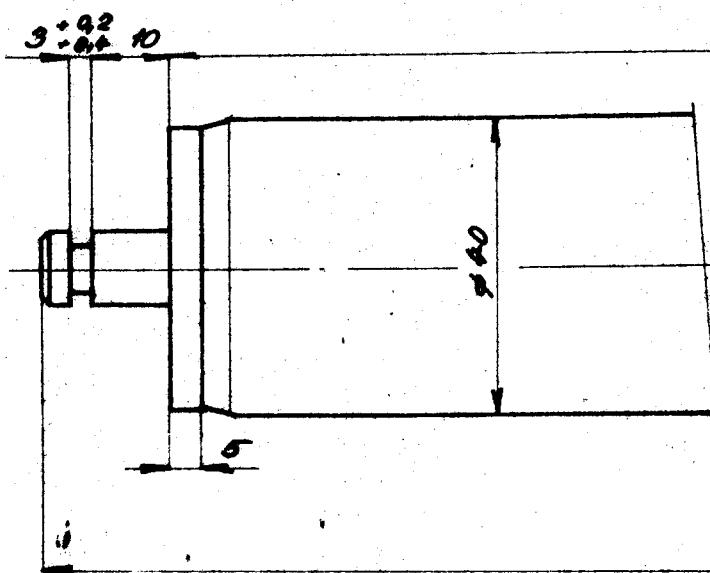

1150	2 - 419 685a		476 966 419 685
1100	2 - 421 677	7,7	476 966 421 677
1050	2 - 421 676	7,4	476 966 421 676
1000	2 - 421 675	7,1	476 966 421 675
950	2 - 420 884	6,8	476 966 420 884
900	2 - 421 674	6,4	476 966 421 674
850	2 - 421 673	6,1	476 966 421 673
800	2 - 421 338	5,8	476 966 421 338
L	ČÍSLO VÝKRESU	Hmotnost	ČÍSLO JKV

T 2500

Název - Rozměr	Položky	Mater. kovový	Mater. výhozí	Prům. podložky	Cívka/ln. trubice	číslo
Příloha k číslovanému nákresu						
Měřítko 1:1						
1:1	Technické zprávy Rozkaz Návrh Výroba
Druh a číslo výroby v kg						
SRODOVKAL						
Název Název						
Výrobce Výrobce						
Dostavba do výroby Dostavba do výroby						
2 - 311475						

L-32

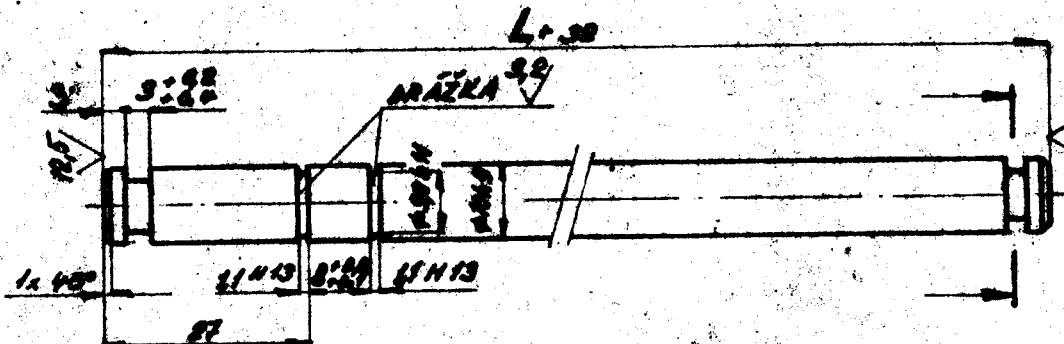
1

L	CÍLOVÝ KRESL	MNOHOSF	CÍLOVÝ JKV
1100	2 - 419 241	2,93	476 966 419 241
1050	2 - 418 860	2,82	476 966 418 860
1000	2 - 418 524	2,72	476 966 418 521
950	2 - 419 238	2,03	476 966 419 238
900	2 - 418 520	1,93	476 966 418 520
850	2 - 419 236	1,81	476 966 419 236
800	2 - 418 519	1,71	476 966 418 519
750	2 - 419 235	1,6	476 966 419 235
700	2 - 418 518	1,5	476 966 418 518
650	2 - 418 517	1,4	476 966 418 517
600	2 - 419 234	1,3	476 966 419 234
550	2 - 418 516	1,2	476 966 418 516
500	2 - 418 515	1,15	476 966 418 515
450	2 - 418 514	1,-	476 966 418 514
400	2 - 418 513	0,89	476 966 418 513
350	2 - 418 512	0,79	476 966 418 512
300	2 - 419 233	0,68	476 966 419 233
250	2 - 418 511	0,58	476 966 418 511
200	2 - 418 510	0,48	476 966 418 510
150	2 - 419 232	0,38	476 966 419 232
100	2 - 419 231	0,28	476 966 419 231

3.2.125

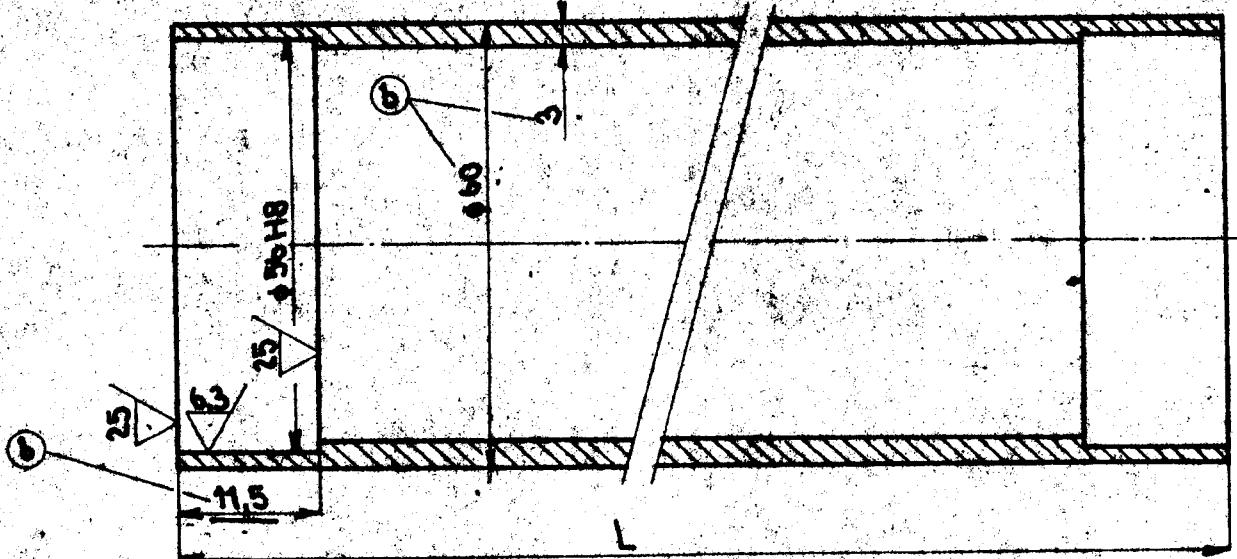

8:33

1100	1132	Φ1069 - 1135				0.910	0.710
1000	1022	Φ1069 - 1025				9.667	9.900
1000	1020	Φ1069 - 1025				9.626	9.610
050	062	Φ1069 - 065				9.205	9.517
000	932	Φ1069 - 005				0.570	0.577
050	072	Φ1069 - 075				9.504	9.616
100	032	Φ1069 - 035				9.313	9.015
700	782	Φ1069 - 785				9.402	9.104
700	732	Φ1069 - 735				9.400	9.003
650	602	Φ1069 - 685				0.900	0.922
600	632	Φ1069 - 635	CSN 426511.12	11.600.0		6.519	6.391
550	512	Φ1069 - 585				9.352	9.371
500	532	Φ1069 - 535				9.320	9.300
450	482	Φ1069 - 485				0.287	0.299
400	432	Φ1069 - 435				9.205	9.217
350	322	Φ1069 - 385				0.836	0.837
300	312	Φ1069 - 385				9.000	9.026
250	282	Φ1069 - 285				0.773	0.785
200	232	Φ1069 - 235				9.03	9.115
150	162	Φ1069 - 165				9.02	9.114
100	132	Φ1069 - 135				0.001	0.003
L	L-32	MAZKA					

Název - Rozměr	Položka	Mater. koncový	Mater. výchozí	Nový odpad	C. výhř. H. výhř.	C. výhř. 0
POZNG. NKO 2-944-475					Celková čistá vaha v kg	
Metodo	Kresba		C. sružku			
Metkousel						
Norm. ref.						
Výp. průřez	Scrnváček	C. transpo.				
1:1	Dne 14.2. 1984					
STROJOBAK	Skupina	Sčetní jednotka	Název výkres			
Zdroj						
OŠTÍ NAD LABEM	OSA VÁLEČKU φ 40		2-418558			

DBA KONCE SHODNE

1150 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 1155	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	4,8				2
1100 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 1105	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,6				2
1150 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 1055	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	4,4				2
1000 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 1005	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	4,2				2
950 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 955	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	4,-				2
900 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 905	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	3,8				2
850 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 855	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	3,6				2
800 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 805	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	3,3				2
750 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 755	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	3,2				2
700 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 705	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	3,-				2
650 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 655	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	2,7				2
600 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 605	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	2,5				2
550 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 555	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	2,3				2
500 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 505	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	2,1				2
450 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 455	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,9				2
400 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 405	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,7				2
350 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 355	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,5				2
300 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 305	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,3				2
250 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 255	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	1,-				2
200 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 205	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	0,8				2
150 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 155	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	0,6				2
100 TRUBKA $\phi 60 \times 3$ - 105	ČSN 42 6711.31	11 353.0	002	0,4				2

L = NOŽER - ROZMĚR
A = ZDÍDLÍTKO

MAS = MATERIÁL = ČADRA HR VÝROB. Číslo výkresu
TYP = TYP VÝROBKY = IDLOVÉ DÍSKY IDLOVÉ

Verifikace kreslil **VALJENT**
1:1
Přezkoušel **Milja**
Norm. ref.
Výroba projektu

Sčítání
Data 19.6.96
C. měř.

VÝROBNI NÁH 11,5 TRUBKY PŮV. 60x3
MATERIAKY VÝROBNI NÁH 12 mm
Sčítání 1.6.96
NOVÝ 13.6.96

PLÁŠŤ VÁLEČKU

2-419 687 b